

J e g y z ő k ö n y v

a Közoktatás-politikai Tanács

2008. február 5-én, kedden, 10 órakor

az Oktatási és Kulturális Minisztérium (Budapest V., Szalay u. 10-14.)

101. számú tanácstermében megtartott

üléséről

Napirend:

1. Javaslat az oktatási és kulturális miniszter rendeletére a nemzetiségi nevelési, oktatási feladatokhoz nyújtott kiegészítő támogatás igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának és elszámolásának rendjéről

Előadó: Simon Istvánné főosztályvezető

2. ~~Javaslat az oktatási és kulturális miniszter rendeletére a közoktatási intézmények elhelyezésének és kialakításának építészeti műszaki követelményeiről (A kormányzati oldal a javaslatot visszavonta.)~~

~~Előadó: Csillag Márta főosztályvezető~~

(A napirend levéve.)

3. Helyzetjelentés a kétszintű érettségiről

Előadó: Pósvai Péter Oktatási Hivatal elnökhelyettes

Szakértő: Pongrácz László, az OH igazgatója

Marosán Enikő, az OKM referense

4. Különfélék, bejelentések

- Személyi javaslat Közoktatási Értékelési Tanács tagjára 3/2002. (II. 15. OM rendelet szerint
- Személyi javaslat a Kerettantervi Bizottságba a 17/2004. (V. 20.) OM rendelet szerint

Elnököl: Nádor Rudolfné dr., az önkormányzati intézményfenntartók oldaláról

Jegyzőkönyvvezető: Varga Erzsébet (Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége beszédgyorsíró szolgálat)

Az ülés résztvevői

Az országos pedagógus szakmai szervezetek képviselőiben:

Dr. Dobos Krisztina
Kőrösiné dr. Merkl Hilda
Miklósi László
Pecsenye Éva

Az országos pedagógus szakszervezetek képviselőiben:

Muity Mária
Kerpen Gábor
Szlankó Erzsébet

Az országos szülői szervezetek képviselőiben:

Keszei Sándor
Novák János
Simonné Toldi Ágnes

Az országos diákszervezetek képviselőiben:

Fábián Tiborné
Hanti Vilmos

A helyi önkormányzatok érdekképviselői szervei részéről:

Dr. Sáska Géza

Az országos kisebbségi önkormányzatok képviselőiben:

Dr. Schäffer István

A nem állami, nem önkormányzati iskolafenntartók képviselőiben:

Bajzák Erzsébet
Mihályi Zoltánné
Papp Kornél

**Az Oktatási és Kulturális Minisztérium és más, az oktatásban érdekelt minisztériumok
képviselőiben:**

Kajtárné Botár Borbála

Dr. Szüdi János

Horváth Gréta

Ambrus István

Paulik Antal

Kiss Mária

Lóczy Péter

Simon Istvánné

Pongrácz László

Marosán Enikő

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 10 perc)

DR. SÁSKA GÉZA, az ülés levezető elnöke – a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Közoktatás-politikai Tanács! Elkezdzenék a munkát.

Tisztelettel köszöntöm a Közoktatás-politikai Tanács valamennyi oldalának képviselőit. Szmsz-ünk szerint a levezető elnöki teendők rám esnek, és ez némi problémát is fog okozni: az önkormányzati oldalon egyedül vagyok.

Szokásaink szerint először kérném, hogy az oldalak nevezzék meg szóvivőiket, aztán rátérünk a napirendi pontok sorrendjének illetve tárgyának megszavazására, utána haladunk. Tessék parancsolni! Szakmai oldal? *(Kőrösiné dr. Merkl Hilda: Miklósi László – fél kettőig.)* Utána majd meglátjuk. *(Hanti Vilmos: Addig van szakmai oldal?)* Ezeket a dilemmákat kérjük írásban eljuttatni az elnökhöz, és a titkárság majd válaszol.

A szakszervezeti oldal? *(Szlankó Erzsébet.)* Szülői oldal? *(Keszei Sándor.)* Az önkormányzati iskolafenntartók? A kisebbségi önkormányzatok? *(Dr. Schäffer István.)* A diákönkormányzatok? *(Hanti Vilmos.)* Kormányzati oldal? *(Kajtárné Botár Borbála: Az ülés elején Kajtárné Botár Borbála, a miniszter megbízásából, utána át kell adnom a kormányzati oldal szóvivőségét Ambrus Istvánnak.)*

Mielőtt rátérnénk a napirendre, hadd üdvözljem elnökként a Közoktatás-politikai Tanácsban a szakmai oldal megválasztott tagjait.

Meg kell kérdeznem, van-e bármelyik oldalnak általános észrevétele? Ki szeretne szólni? Először a kormányzati oldal kér szót. Kér-e más a napirend előtt? A szülői oldal? Valaki más? *(Nincs jelentkező.)* Akkor először a kormányzati oldalnak adom meg a szót, majd a szülői oldal következik.

KAJTÁRNÉ BOTÁR BORBÁLA: Köszönöm szépen. Nagyon kedves és kellemes kötelességemnek kell miniszter úr megbízásából eleget tennem. Tájékoztatom a Közoktatás-politikai Tanácsot, hogy a szakmai oldal december 11-én újraválasztotta önmagát, a hatályos törvényeknek megfelelően: 119 regisztrált szervezetből mintegy 50 szervezet képviselője vett részt a választáson, ahol elsöprő eredmény született. Arról is tájékoztatom a Közoktatás-politikai Tanácsot, hogy semmilyen észrevétel, panasz a szavazással, választással kapcsolatban nem érkezett.

Magánemberként is nagyon kedves kötelességemnek teszek eleget, amikor a Közoktatás-politikai Tanács szakmai oldalának tagjaként köszöntöm dr. Dobos Krisztinát. Ennek az a különlegesen jó érzés az alapja, hogy Krisztinával a Közoktatás-politikai Tanács megalakulásában, létrejöttében együtt munkálkodhattunk, és ültünk együtt már ebben a tanácsban, ki-ki a maga oldalán. Gratulálok, nagyon örülünk a jelenlétnek, és engedj meg, hogy miniszter úr nevében átadjam a megbízólevelet! *(Átadja. – Taps.)*

Szeretettel gratulálok Kőrösiné dr. Merkl Hildának is. Ő sem először tagja a Közoktatás-politikai Tanácsnak. Jó munkát kívánok! *(Átadja a megbízólevelet. – Taps.)*

Miklósi László szintén a Közoktatás-politikai Tanács régi, jól bevált, állandó tagja – jó munkát kívánok! *(Átadja a megbízólevelet. – Taps.)*

Pecsenye Évát köszöntöm még: gratulálok, jó munkát kívánok! *(Átadja a megbízólevelet. – Taps.)*

Arra szeretném kérni a Közoktatás-politikai Tanácsot, az oldalak vegyék figyelembe, hogy kinek-kinek mikor jár majd le a mandátuma: mint tudjátok, háromévente kell megújítani

saját belső választás alapján bizonyos oldalaknak önmagát – Ambrus úr ebben mindenkinek segítséget fog nyújtani.

A tanácsnak a mai napra jó munkát kívánok. Köszönöm szépen. *(Távozik.)*

ELNÖK: Köszönjük a kedves szavakat.

AMBRUS ISTVÁN: A testület oldalainak személyi változásaival kapcsolatban azzal folytatom, hogy dr. Mácz István úr, aki nagyon hosszú ideje tagja volt a testületnek, az önkormányzati szövetség nevében befejezte a munkáját, a továbbiakban – egészségi állapotára tekintettel – sem a KÖÉT-ben, sem a Közoktatás-politikai Tanácsban, sem a Kulturális Érdekegyeztető Tanácsban nem vesz részt. Gémesi György, a szövetség elnöke javaslatot fog tenni, hogy a KÖÉT-ben ki képviselje a szövetségüket, illetve a Közoktatás-politikai Tanácsban a hét önkormányzati szövetségnek kell megegyeznie abban, hogy melyik négy személy képviseli a továbbiakban őket.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: A szülői oldal kért szót.

NOVÁK JÁNOS: Szeretnék röviden a civil szervezetek támogatásával kapcsolatban szólni.

Már korábban is említettük, az OKM-et szeretnénk arra kérni, hogy ne csökkentse évről évre ezt a támogatást. Jó néhány évvel ezelőtt 80 millió forint volt, jelen pillanatban 12 millió forint. Hogyha 80 millió maradt volna, akkor is rendkívüli módon leértékelődött volna, de ez a 12 millió forint – 65 szervezet pályázott - úgy gondolom, rendkívül kevés. Tudvalévő, hogy nagyon nehéz más területen pályázati pénzekhez jutni, és véleményem szerint a civil szervezetek munkája az OKM számára sokkal többet kell hogy jelentsen annál, hogy ilyen nevetséges összeggel támogassa.

Ezen belül szeretnék kitérni arra, hogy a négy szülői szervezet egyenként százezer forintot kapott. Egy olyan szülői szervezetet, amely országos, azon kívül a Közoktatás-politikai Tanácsban, az Országos Szülői Érdekképviselői Tanácsban is dolgozik, százezer forinttal támogatott a minisztérium. Ezeknek a szervezeteknek a telefonköltségei – mindegyiknek – több mint ötszázezer forint.

Azt szeretném kérni Dobos Krisztinától – aki ugyan most a szakmai oldalon ül, de a bizottságban minket, szülőket képvisel -, hogy ezt tényleg tegye meg, mert úgy érezzük, ez a százezer forint nem méltó ahhoz, hogy egy ilyen szülői szervezetet ennyivel támogassanak. Hogyha úgy érzi Dobos Krisztina, hogy kicsit ide tartozik, ide is ülhetne, akkor tegye is meg, legyen eredménye annak, hogy minket képvisel. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ez nem vet fel összeférhetlenségi problémát, ugye?

NOVÁK JÁNOS: Nem. Csak szeretném kérni, hogy szívének az egyik oldalával üljön ott, a másikkal itt...

ELNÖK: Az összeférhetlenség mindig az a probléma, amikor a szív többfelé hasad. Megértettem a problémát, de mindenki szíve szerint dönt.

Szokás a napirendhez vitát nyitni? *(A szólásra jelentkező Dr. Dobos Krisztinához:)*
 Fontos?

DR. DOBOS KRISZTINA: Személyes megtámadtatás miatt két mondatot szeretnék mondani.

ELNÖK: Parancsoljon, Krisztina!

DR. DOBOS KRISZTINA: Köszönöm szépen. Azt gondolom, a legnagyobb probléma abból ered, hogy 12 millió forint jutott a szervezetekhez. Azokat a szervezeteket támogattuk kiemelten, akiknek 10, 20, sőt 50 éves jubileumuk volt. Nekem a szívem vérzik a szülői szervezetekért, mert azt gondolom, részem volt abban, hogy létrejöttek, de hozzá kell tennem, hogy 1992-ben már 30 milliós támogatást adtunk a szervezeteknek, és most, 2007-ben, 12 milliót. Hatalmas vita folyt a bizottságban, és azt hiszem, mindannyian rossz érzéssel hagytuk ott a bizottsági ülést, és mindannyian azt kértük, hogy az elnök úr, Görbe László, forduljon a miniszter úrhoz, jelezze, hogy a demokrácia egyik fontos mérföldköve, hogy szervezetek legyenek, és ha a szervezetek nem kapnak támogatást – a 100, 150 vagy a 200 ezer forint nem támogatás, hanem borraivaló vagy aprópénz –, az egész, úgy, ahogy van, szörnyű. Azt gondolom, mindannyian szégyelljük, de ez volt a lehetőség.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Láthatóan ez már tisztázódik, hogy van itt egy Közoktatás-politikai Tanácson kívüli, súlyos probléma, amihez még hozzáfűznivaló van... *(Keszei Sándor: Ez a Közoktatás-politikai Tanács kérdése!)*

HANTI VILMOS: Én a diákszervezetek oldaláról szeretnék hozzászólni. Évek óta problematikus a diákszervezetek támogatása is. Tudjuk, hogy csökken a kiosztható összeg aránya, de azon belül méltánytalanul nagyon keveset vagy egyáltalán nem szoktak kapni a diákszervezetek – ez mindenképpen a bíráló bizottság felelőssége, hogy a diákszervezeteket ennyire annullálják. Ez jellemző a munkára is, mert ők végképp nagyon nehezen tudnak bármi kis forráshoz jutni, hogy a kis telefonszámlájukat vagy bármit kifizethessenek. Ezt nem lehet arra fogni, hogy önmagában kevés a támogatás. A szülői szervezetek is azt mondják, hogy arányait tekintve a szakmai szervezetek lobbija lényegesen erősebben tudott működni, mint a szülői vagy a diákszervezeteké.

A mi szervezetünk épp e huzavonák és a megalázóan kevés összeg miatt sem pályázott, és az elszámolás során is olyan furcsa feltételeket diktáltak – ott döntik el, hogy mi jelenti a működést, tehát nem egy előre leírt feltételrendszer alapján történik az elszámolás, hanem egy későbbi, ad hoc döntés alapján, ami megint megnehezíti az elszámolást. Mi is csak több körben tudtunk elszámolni. Mi úgy döntöttünk, hogy nem pályázunk. Ez viszont jelzés értékű. Amikor a diákszervezetek választása lesz, meglátjuk, milyen népszerűséggel tudnak a diákszervezetek ebben a közoktatási rendszerben részt venni. Az a véleményem, hogy nagyon csekély mértékben, és ennek pont ez az egyik oka. Köszönöm.

ELNÖK: Én is köszönöm. Napirend előtt volna-e más? *(Nincs jelentkező.)* Akkor ezt lezárom. Időközben határozatképesek lettünk – ezt örömmel állapítom meg. Miután lesz döntés személyi ügyekről, ezt a szempontot, mármint a határozatképességet, mindenki figyelmébe ajánlom.

Rátérünk a napirendi pontok tárgyalására. Az első kérdésem, van-e olyan javaslat, amely új napirendi pont felvételére irányulna? *(Nincs ilyen jelzés.)*

A levételére? Kormányzati oldal?

AMBRUS ISTVÁN: Tisztelt Tanács! Az államigazgatási egyeztetés keretében az általunk javasolt, második napirendi pontként jelzett, oktatási szabvánnyal kapcsolatos rendelettervezetet a minisztérium nevében visszavonjuk, nem kívánjuk tárgyalni. Ennek nem az az oka, hogy a testület véleménye nélkül szeretnénk kibocsátani, hanem az egyeztetés során új problémák merültek fel, melyek rendezése után ismét a testület elé bocsátjuk, várhatóan egy hónap múlva, a dokumentumot. Ez nem azt jelenti, hogy most teljesen eltakarítjuk az útból ezt a dokumentumot: akinek ezzel kapcsolatban véleménye, észrevétele van, amelyet az új rendelet szövegében szeretne érvényesíteni, kérem, hogy az én e-mail címemre küldje el javaslatát vagy előzetes véleményét. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Tehát egy napirendi ponttal kevesebb van. A számozást őrizzük meg, úgy biztos nem lesz zavar.

A sorrendről döntsünk! Van-e javaslat a sorrend megváltoztatására? Szakmai oldal?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Felmerülhet az a kérdés, hogy - mivel személyi kérdésekben dönteni kell, és van más olyan napirend is, amelyről dönteni kell -, a döntést igénylő témákat ne előbb tárgyaljuk-e, mint az egyébként kiemelten fontos, de döntést nem igénylő érettségét.

ELNÖK: Ha jól értem, a javaslat arra irányul, hogy válasszuk ketté a 4. napirendi pontot, és a személyi javaslatokat vegyük előre, a többit, a bejelentéseket pedig hagyjuk a végére, és utána a sorrend változatlan maradna. Jól értem?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Igen.

ELNÖK: Ellenvélemény?

KESZEI SÁNDOR: Nem a nemzetiségi az első?

ELNÖK: A javaslat, hogy a különféléket, a 4. pontot válasszuk ketté.

Aki ezt a sorrendi javaslatot elfogadja, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Látható többség.

Akkor úgy haladunk, hogy először két személyi javaslatot tárgyalunk: a Köznevelési Tanács, illetve a Köznevelési Tanács tantervi bizottságának tagjára személyi javaslatról fogunk szavazni. Ezt követően a nemzetiségi nevelési, oktatási feladatokhoz nyújtott kiegészítő támogatás igénylésére, döntési rendszernek, folyósításának és elszámolásának rendjéről. Ezek után helyzetjelentést fogunk meghallgatni a kétszintű érettségiről, és végezetül a bejelentéseknek és az egyebeknek lesz helye.

Kezdjük az elsőt. Nem látom, ki az előterjesztő.

AMBRUS ISTVÁN: Alatta van, hogy javaslatot tehetnek az egyes oldalak szóvivői. Ehhez szeretném a titkárság részéről tájékoztatásul elmondani, hogy kiosztásra kerültek a

jogszabályhelyek azon pontjai, amelyek a személyi javaslat előterjesztését segíthetik. Ezért figyelmébe ajánlom a testületnek a jogszabályban foglaltakat.

KESZEI SÁNDOR: A szülői oldal írásban tett javaslatot.

ELNÖK: Akkor kétfelé választjuk. Először a Köznevelési Értékelési Tanács tagjára kérünk javaslatot. Minden oldal tisztában van azzal, hogy mi a feladata ennek a tanácsnak – mert ha nincs, akkor a titkárság boldogan segít, hogy mit csinál a tanács. Ha mindenki tisztában van vele – a hallgatást úgy értem, hogy igen -, akkor kérem, hogy a titkárság segítsen a javaslatok...

AMBRUS ISTVÁN: Amit kiosztottam, a 3/2002-es OM-rendelet 8. §-a mondja el, miről van itt szó, hogyan jön létre ez a tanács. A Köznevelési-politikai Tanácsnak és más tanácsoknak egy delegált kijelölésére vagy megválasztására van jogosultsága. Nagyon fontos szempont lenne, hogy olyan szakembert vár a jogszabály, illetve a már megalakult testület, aki jártas a pedagógiai értékelésben, a méréselméletben, az adatfelvétel és adatelemzés kérdéseiben, a tartalmi keretek kialakításában, amely az értékelési programok lebonyolítását szolgálja; tudományos kutatói, fejlesztői, oktatói és alkalmazói tapasztalatokkal rendelkezik. Természetesen ilyen ember nincs (*Derűtség.*), csak ezek a szegmensek...

HANTI VILMOS: Mennyi időre szól ez a megbízatás?

AMBRUS ISTVÁN: Öt évre szól. (*Keszei Sándor: Nem erről szól ez a tanács!*) Ezt írja elő ez a jogszabály. Amikor a napirendet előkészítettem, a meghívóban is jeleztem, az oldalak szövegírói jogosultak javaslatot tenni, és a testület egységesen dönt arról, ki képviselje a jövőben a Köznevelési-politikai Tanácsot.

ELNÖK: Nem egységesen.

AMBRUS ISTVÁN: Természetesen: egybehangzóan. Tehát nem kell száz százalék: többség.

ELNÖK: Az szmsz-ünk szabályozza ezt. Titkos szavazás történik, egyszerű szavazattöbbséggel. A határozatképesség megléte esetén – ami fennáll – a jelen lévő oldalak felénél eggyel több egybehangzó szavazat szükséges.

AMBRUS ISTVÁN: A tanács megszámlolt oldalai, akik jelen vannak, szavaznak, és legalább négy egybevágó szavazatra van szükség ahhoz, hogy megválasztottnak tekintsünk valakit.

HANTI VILMOS: Mondjuk négy igenre... Ha négy nem, akkor az nem jó.

ELNÖK: Tehát oldalanként van egy szavazat. Kérem a javaslatokat, hogy a szavazócédulákat el lehessen készíteni! Talán úgy gyorsíthatjuk, hogy ha az oldalak javaslatot tesznek, abban a percben a megszólított nyilatkozzék, hogy vállalja vagy nem vállalja.

AMBRUS ISTVÁN: Még egy dolog természetesen fontos: sehol nem mondja ki a jogszabály, hogy belső személy kell, lehet külső személyre is javaslatot tenni – számos esetben előfordul ez.

HANTI VILMOS: Akkor viszont nem tud rögtön nyilatkozni.

ELNÖK: Ha nem tud nyilatkozni, természetesen nem szavazunk addig.

AMBRUS ISTVÁN: Nyilvános jelölés és titkos szavazás.

ELNÖK: Ha probléma lesz, azt majd megoldjuk, de addig ne találjuk ki, hogy milyen problémák lehetnek – haladjunk: kérném a szakmai oldalt, tegyen javaslatot.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Ennél a napirendi pontnál mindkét esetben Kőrösiné dr. Merkl Hilda beszél az oldal nevében.

ELNÖK: Tessék parancsolni!

KŐRÖSINÉ DR. MERKL HILDA: A Közoktatás-politikai Tanács szakmai oldalának jelöltje a Közoktatási Értékelési Tanács tagságára Dobos Krisztina. Javaslom, hogy mindjárt a másikat is hadd mondjuk, és akkor együtt lehet szavazni.

A Kerettantervi Bizottságba Miklósi Lászlót javasolja a szakmai oldal.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Szakszervezeti oldal?

SZLANKÓ ERZSÉBET: A Közoktatási Értékelési Tanácsba Dobos Krisztinát javasoljuk, a Kerettantervi Bizottságba pedig Miklósi Lászlót.

ELNÖK: Szülői oldal?

KESZEI SÁNDOR: Mi írásban is tettünk javaslatot, elküldtük a titkárságra. Novák János urat javasoljuk erre a tisztségre a Közoktatási Értékelési Tanácsba, a másik testületbe nincs javaslatunk, nem jelölünk.

Szeretném elmondani, hogy mi másként értelmezzük a Közoktatási Értékelési Tanácsot, mint ahogy a kormányzati oldal ezt jelezte. Egyértelmű, hogy szülői érdekképviselőre van szükség. Ezt bizonyította a társadalmi szervezetek kuratóriuma is, ahol nem szülői egyesület képviselte a szülőket – de más helyeken is. Magyarországon nincs ma egyetlen olyan testület se, ahol szülői érdekképviselő lenne a Közoktatás-politikai Tanácson kívül. Ez azt jelenti, hogy mindenütt a pedagógusérdekek érvényesülnek – teljesen jogosan. Ez nem szakmai kérdés, ez demokratizmus kérdése. Itt arról van szó, hogy mi ide szeretnénk szülőt beküldeni, hiszen itt van az értékeléssel kapcsolatosan, hogy a tanulói teljesítményvizsgálat stb. mélyen érinti a szülőket, és szeretnénk kontrollálni ezt a testületet. Általában ez a feladatunk, hiszen erről szól a civil jelenlét.

Mi tehát mindenképpen azt szeretnénk, ha szülői képviselő lenne. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Diákszervezetek?

HANTI VILMOS: Köszönöm, elnök úr. Az Értékelési Tanács tagjára a diákoldalak Sáska Géza a javaslata, a Kerettantervi Bizottságba el tudjuk fogadni a Miklósi Lászlóra tett javaslatot.

ELNÖK: Most kínos helyzetben vagyok, és ezt a helyzetet nem én okoztam, hanem a vasutassztrájk: ezt nem nekem kellene mondani. Abban állapotunk meg, hogy személyemet javasolják a helyi önkormányzatok érdekképviselői szervei az Értékelési Tanácsba, abból a meggondolásból, hogy az iskolák legnagyobb fenntartóinak szempontjai döntőek abban, hogy milyen teljesítményt mutatnak, és az önkormányzatok a garanciái annak, hogy ezek az adatok nyilvánosságra kerüljenek, hiszen a helyi közérdeket az önkormányzatok képviselik. Erre a feladatra tehát személyemet javasolják.

Az általános önkormányzati vélemény szerint a Kerettantervi Bizottság tagjára a szakmai oldal bármely javaslatát támogatni tudjuk, merthogy ezt a szakmai oldal területének tekintjük. Ebben az esetben tehát támogatjuk Miklósi László jelölését.

Kisebbségi önkormányzatok?

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: A kisebbségi önkormányzatok részéről a Közoktatási Értékelő Tanácsba Dobos Krisztinát, a Kerettantervi Bizottságba Miklósi Lászlót javasoljuk.

ELNÖK: A nem állami, nem önkormányzati iskolafenntartók képviselői?

BAJZÁK ERZSÉBET: A Közoktatási Értékelési Tanácsba Dobos Krisztinát, a Kerettantervi Bizottságba pedig dr. Weininger Jánosnét, aki jelenleg is dolgozik ebben a bizottságban, nem tagként, hanem kerettantervi szakértőként.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A kormányzati oldalnak is van javaslata?

AMBRUS ISTVÁN: Nincs személyi javaslata a kormányzati oldalnak, a szavazásban részt vesz.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Mennyi időre van szükség a szavazás előkészítésére?

AMBRUS ISTVÁN: Azt javaslom, hogy ezt menet közben bonyolítsuk le, a napirend tárgyalása során. Eközben alkalmat találok arra, hogy elkészítsem a szavazólapokat, és a szünet előtt lebonyolítjuk a szavazást.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérem, hogy a jelöltek nyilatkozzanak, elfogadják-e.

DR. DOBOS KRISZTINA: Igen elfogadom. Egyébként mérés és értékelést oktatok az egyetemen.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Igen, köszönöm, elfogadom a jelölést: tantervekkel foglalkoztam korábban is.

NOVÁK JÁNOS: Elfogadom a jelölést. A szülői szervezetek részéről ezzel a kérdéssel hosszú évek óta foglalkozom, és megfelelő szakértői gárda van mögöttünk. Köszönöm szépen.

DR. SÁSKA GÉZA: Magam is elfogadom, nemcsak mint önkormányzati, hanem az a pár tucat tanulmány, ami a mérés-értékelésre vonatkozott, talán ennek a szakmai reputációját is megadja.

AMBRUS ISTVÁN: Javaslom, kérdezzük meg Eszter nővért, hogy bírja-e a...

HANTI VILMOS: Arról volt szó, hogy addig nem szavazunk, amíg az illető véleményét nem kérdezzük meg.

ELNÖK: Tudjuk?

BAJZÁK ERZSÉBET: Nincs jelen, de nyilván képviselem a beleegyezését, tehát ilyen értelemben igen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Van-e, aki aggályosnak tekinti a nővér szavainak legitimitását? *(Nincs ilyen jelzés.)* Mindenki elfogadja, én is. Ez azt jelenti impliciten, hogy az előző szavaimat annulláltam. Köszönöm szépen, kérjük a titkárságot, hogy a szavazást készítse elő.

Lássunk az első napirendi ponthoz: Javaslat az oktatási és kulturális miniszter rendeletére a nemzetiségi nevelési, oktatási feladatokhoz nyújtott kiegészítő támogatás igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának és elszámolásának rendjéről Simon Istvánné főosztályvezető asszony az előterjesztő, és a napirend véleményezési céllal kerül a testület elé. Kérem az előterjesztőt, hogy ha van szóbeli kiegészítse, tegye meg. Parancsoljon!

SIMONNÉ TOLDI ÁGNES: Tisztelt Tanács! Az idei költségvetés is rendelkezik a nemzetiségi oktatás feladatainak kiegészítő támogatásáról, az igénybevétel és az elszámolás rendjéről, egyben rendelkezik arról is, hogy az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztériummal egyetértésben az oktatási miniszternek e célból rendeletet kell kiadnia.

Nem először szerepel ez a rendelkezés a Közoktatás-politikai Tanács napirendjén: az elmúlt évben is történt már erről egyeztetés, illetve kikértük a Közoktatás-politikai Tanács véleményét is. Inkább azért mondom el még öt mondatot, mert vannak új tagjai is a Közoktatás-politikai Tanácsnak.

A kiegészítő támogatásokat a nemzetiségi oktatási-nevelési intézményeket fenntartók vehetik igénybe. Ebből adódik a célja is: a kiegészítő támogatások célja, hogy ellensúlyozzák azokat a többletköltségeket, ráfordításokat, amelyek az intézményfenntartókra hárulnak, ha nemzetiségi oktatási-nevelési intézményt tartanak fenn. Ezek a többletköltségek – nagyon leegyszerűsítve – két okból adódhatnak. Az egyik, hogy a nemzetiségek szórványban élnek, azaz a létszámuk relatíve minden településen alacsony, így az iskolák tanulói létszáma is alacsony, ebből adódik, hogy ezeknek az intézményeknek a fenntartási költségei, a fajlagos költségei magasak. A másik, hogy a nemzetiségi oktatási intézményekben vannak többletfeladatok, amelyek szintén többlettheleként hárulnak a fenntartókra. Ez tehát a fenntartói támogatások célja.

A másik, hogy a minőség irányába terelje a nemzetiségi oktatást, jelesül a teljes anyanyelvű és a kétnyelvű oktatás irányába. Ezért részesülnek azok az intézményfenntartók kiemelt támogatásban, amelyek kétnyelvű, illetve teljes anyanyelvű közoktatási intézményeket tartanak fenn – pontosabban: iskolákat.

Vannak más feladatok is, amelyek többletterhet jelentenek a fenntartóknak illetve a szülőknek. Ilyen például a nemzetiségi tankönyvek beszerzése. Egy nemzetiségi tanuló esetében ez azt jelenti, hogy beszerzi ugyanazokat a tankönyveket magyar nyelven, amelyekre szüksége van, és beszerzi azokat a tankönyveket, amelyek egyébként többletként jelentkeznek az anyanyelv és irodalom oktatásában, tehát az ehhez szükséges tankönyveket. Ha kétnyelvű iskoláról van szó, akkor pedig természetesen az egyéb közismereti tárgyak nemzetiségi nyelven való oktatásához szükséges anyanyelvi tankönyveket is be kell szerezni. Ezért ebben a konstrukcióban az önkormányzatok a beszerzési árat visszakapják ebből a forrásból, az iskoláknak átengedik ezeket a tankönyveket, azok pedig kölcsönzés útján, ingyenesen bocsátják a tanulók rendelkezésére, és ezzel, meg kell mondanom, az állami költségvetés számára is jelentős összegeket spórolunk meg: évente körülbelül 200-250 millió forintot nem kell többletként kiadni az utánnomásokra. Erre persze háromévente sor kerül, de a közbenső években ezt a ráfordítást sikerül megspórolni.

További feladatok finanszírozása is szerepel ebben a rendeletben. Ilyen a szakmai szolgáltatások igénybevételének támogatása – nem részletezném. Arról van szó, hogy nincs sehol forrás a nemzetiségi oktató-nevelő munka színvonalának a fenntartó által történő kontrolljára. Általában az intézményfenntartók, miután kisebbségben van az adott településen az adott nemzetiség, nem valószínű, hogy rendelkeznek azokkal a nyelvi ismeretekkel, amelyek révén mélyebb betekintést nyernének az abban az intézményben azon a nyelven folyó oktató-nevelő munkába. Ezért független szakértők igénybevételével tud objektíven tájékozódni, hogy mi folyik ott, milyen szintű munka folyik abban az intézményben, amelyet fenntart.

Egy zárójeles megjegyzés: kötelezettsége is mindazoknak a fenntartóknak, akik ebből a támogatásból részesülnek, hogy független szakértő által mellékeljenek egy elemzést az elszámolásukhoz, mert a támogatást nyújtók is szeretnék meggyőződni arról, hogy megfelelő színvonalú munka részesül támogatásban, illetve hogy a kiegészítő támogatással valóban színvonalas tevékenység folyik.

Van még egy feladat, amit szintén ebből a forrásból finanszíroz a központi költségvetés, ez pedig az anyaországokkal történt közvetlen megállapodások alapján a gyermekek számára bizonyos idő eltöltését lehet finanszírozni anyanyelvi környezetben, intézményenként maximum 300 ezer forintért. A hazai kisebbségek – mint már mondtam – szórványban élnek, és kell, hogy a gyermekek időről időre kontakt nyelvi környezetben töltsenek el valamennyi időt, hogy erősödjön anyanyelvismeretük.

Még egy pont van, ez pedig a kétoldalú kisebbségi vegyesbizottságok által a kormányhatározattal megerősített ajánlások teljesítését szolgálja. Ez általában egy-egy olyan intézmény felújítása, ami nagyon fontos a nemzetiségi közoktatás szempontjából, és amit az önkormányzat saját erejéből nem tudna megvalósítani.

Ha vannak kérdések, szívesen állok rendelkezésre. Ennyit szerettem volna elmondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

SZLANKÓ ERZSÉBET: Ügyrend!

ELNÖK: Tessék!

SZLANKÓ ERZSÉBET: Tisztelt Tanács! Azzal a kéressel foglalkoztunk itt többen gondolatban, hogy mivel a napirend tartalmát tekintve egy oldalhoz nagyon szorosan kapcsolódik, praktikus és udvariassági szempontból felajánljuk, illetve kérünk lehetőséget arra, hogy a nemzetiségi kisebbségi oldal kezdje a véleménynyilvánítást. Amennyiben ez elfogadásra kerül, szerintem valamennyien jól járunk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Fantasztikus udvariassági versenyben vagyunk, mert magam is ezt akartam javasolni, de gondolom, más oldalak is – merthogy kézenfekvő. Van-e ellenvetés e javaslattal szemben? *(Nincs.)* Ha nincs, akkor kérem az oldal képviselőjét, hogy fejtse ki álláspontját.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Köszönöm szépen a lehetőséget – ígérem, nem fogok visszaélni az idővel, már csak azért sem, mert mindjárt egy dicsérettel kezdeném: nagyon kiérlelt anyagról van szó, ami minden területen átgondolt. Az volt a vélemény a testületben, ahol mi ezt megtárgyaltuk, hogy az utóbbi idők egyik legmélyebben végiggondolt anyagáról van szó. Ezzel szeretném kezdeni.

Néhány apró finomítási javaslatunk, illetve megjegyzésünk lenne hozzá, konkrétan a tankönyvek beszerzésének a térítésével kapcsolatban. A 2. § (2) pontja azt mondja, hogy a fenntartók a tankönyvjegyzéken szereplő nemzetiségi nyelv és irodalom, nemzetiségi népismeret, illetve kisebbségi nyelvű közismereti tankönyvek beszerzéséhez kérhetnek támogatást. Egyetlen gondunk van itt, és ez egy kicsit talán ellentmond annak az alapgondolatnak, amelyik azt mondja, hogy a színvonal felé tereli a kisebbségi oktatást: a kétnyelvű, illetve a tannyelvű oktatás felé. Van viszont egy másik oldala ennek az egésznek: nincsenek meg a tankönyvi feltételei ennek az oktatásnak. Ez annyit jelent, hogy nincsenek meg – és itt nemcsak a nemzetiségi nyelv és irodalom könyvről beszélek, bár van, amelyik nemzetiségnél ez sincs meg – főként a szaktárgyi tankönyvek. A szaktárgyi tankönyvek jelentős része nem található meg a tankönyvjegyzéken. Ennek a lebonyolítása eddig úgy történt, hogy külön kérvényezve, először a kisebbségi bizottság, aztán a minisztérium stb., viszont az elmúlt évben is fölmerültek bizonyos anyagi akadályok, mondván, hogy ez túl drága. Szeretnék összehasonlítást nyújtani a bizottságnak arról, hogy mi a drága, mi az olcsó. Egy sima magyar gimnáziumi földrajz könyv fordított változata német nyelven tizenezer forintba kerül, ennyi az ára, és ez elég sok kívánnivalót hagy maga után, részben kivitelben is. Ezeket elvileg – meg gyakorlatilag is – minimum három évig a könyvtárban kell őrizni, illetve kikölcsönözni. Ezek a lefordított tankönyvek általában nem alkalmasak erre, mert már új korokban szétesnek. Ez az egyik oldala. A másik viszont az, hogy az anyaországból beszerzettek – és nem a földrajzról, nem a történelemtől beszélek, hanem konkrét tankönyveket mondok: etika, filozófia, amiknél még nyomokban sincs a magyar nyelvű tankönyvek fordítása – beszerzési költsége magyar pénzre átszámítva körülbelül öt-hat, maximum hétezer forint, kemény kötésben, tartós tankönyvi kivitelben, hiszen ott ez már egy bevett dolog. Hogy ez átmenjen ezen a szűrőn, arra rendkívül kicsi az esély, ugyanis meglehetősen szűk kontingensekről döntenek.

Itt tehát kétféle akadály van: nincs rajta a tankönyvlistán. Nem is lehet rajta. Ez egy szükségmegoldás, nem a magyarországi tantervekre íródott tankönyvről van szó, és ez valószínűleg nem is fog átmenni ezen a szűrőn, de nem tudunk mást használni. Nincs más.

A másik: van egy anyagi oldala. Jó lenne, hogyha a minisztérium végiggondolná ennek a szabályozását, és anyagi okok miatt nem maradnának középiskolák – főként, ahol még érettségi tárgyakról is szó van – tankönyv nélkül.

A tankönyvekkel kapcsolatban a munkatankönyvek sorsáról szólnék még. A tantárgyak egy részénél egyszerűen nincs más választás, mint a munkatankönyv – ez viszont, függetlenül attól, hogy bizonyos támogatás igényelhető hozzá, még mindig jóval drágább, mint ennek a magyar megfelelője. Még egyszer hangsúlyozom: nincs választási lehetőség.

A következő, amit szeretnék még a tankönyvekről elmondani, hogy van ennek a spórolásnak egy szakmai hátránya is: egyszerűen nem inspirálja az adott kiadókat arra, hogy megújítsák, hogy új tankönyvek, új fordítások legyenek. Mondok konkrét példát, név nélkül. Jelenleg a középiskolai történelemoktatásban az érettségi követelményeket nem arra a tankönyvcsaládra írják rá, amit most a nemzetiségi iskolák használnak. Gyakorlatilag ez annyit jelent, hogy fáziskésésben van: az elkövetkező három évben még ezek vannak raktáron, újat nem igényelhetek, ugyanakkor viszont azoknak a fordításában nem érdekelt az adott kiadó. Azt hiszem, így elkerültem a túlzott ráutalást.

Ennyit a tankönyvekről.

A következő, amiről szólni szeretnék, az az anyaországi kapcsolattartás feladatainak a támogatása. Az elmúlt évben is benne volt a rendszerben, csak egy kicsit másként. Itt egy érdekes elvvel találkozunk: azt feltételezi, hogy minden kisebbség egyenlő távolságra él az anyanemzetétől – holott a költségek hihetetlenül különböznek. Azt mondja, hogy a támogatás mértéke maximum a program költségének 50 százaléka, tanulónként maximum 10 ezer forint. Hadd ne említsek most kisebbséget, de van, amelyik abban a szerencsés helyzetben van, hogy átmegy a határon, és pár száz vagy pár ezer forintból kijön az utazási költség, ugyanakkor – és hadd legyenek most szubjektív! – a német kisebbségnél a legolcsóbb vonatjegy körülbelül 40 ezer forintba taksálható. Az lenne a javaslatom, szerencsés lenne valahogy az utazási költség oldaláról megközelíteni, hogy kijusson az a gyerek. Utána a kinti ellátás, a programok már nagyon szubjektív, de hogy a gyerek oda kijusson, annak a támogatása felől kellene megközelíteni ezt a dolgot. Ha azt mondja, hogy az utazási költség 50 százalékát támogatja, akkor már megfelelő szabályozás lenne. Tavaly ez lehetséges volt, tehát ez eltér az eddigiektől.

Szeretném, hogyha a főosztályvezető asszony itt maradna – itt csak egy kérésem lenne, mert az érettségivel kapcsolatban mondanám el, de azt szeretném, ha hallaná.

Köszönöm szépen, ennyi volt.

ELNÖK: Én is köszönöm. Szokásaink szerint haladunk. Kérem az oldalakat, tegyék meg észrevételeiket, utána az előterjesztő válaszol, és ha szükséges, addig folytatjuk, amíg le nem tudjuk zárni a vitát. Ha bárkinek határozati javaslata van, örömmel meghallgatjuk, tegye meg – ha lehetséges, írásban is. Köszönöm szépen. Szakmai oldal?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Köszönöm, elnök úr. Nagyon örülünk, hogy így döntöttünk, és egy nagyon fontos kérdésre már választ is kaptunk – ezzel a kérdéssel kezdte volna a szakmai oldal, hogy tankönyvügyben mi a véleménye és javaslata a leginkább érintett oldalnak. Mi is azt érzékeltük ugyanis, hogy itt bizony lehetnek komoly problémák, de ebben ti vagytok igazán illetékesek.

Három kis kérdésünk maradt – a kicsit most úgy értem, hogy részkérdés -, miközben a jogszabály egésze nyilván szükséges, támogatjuk.

Mi a magyarázata annak, hogy az anyagunkban a második oldalon található 1.§ (5) bekezdésének c) pontjában a szlovén nyelvoktató iskolát fenntartó helyi önkormányzat támogatáskiegészítése kisebb, mint a többi önkormányzatoké? Ugyanis, ha ezt csak így látjuk, számunkra esetleg alkotmányossági kérdést is fölvehet, hogy egy kisebbség miért kap kisebb támogatást itt, mint a többi.

A pedagógiai szolgáltatók normatívájára vonatkozik a másik kérdésünk. Mi a magyarázata annak, hogy az egyébként általunk támogatott 800 forint mellett – ami magasabb, és helyes, hogy magasabb, mint a többségi iskolákban – megjelenik intézményenként egy tól-ig összeg? Ez általában nem szokás más esetben.

A harmadik kérdésünk pedig, hogy mi a magyarázata a 4. oldalon található 5. § (2) bekezdésében olvasható kitételnek, ami nem csupán az adott csoport létszámát, hanem az eltöltendő napok számát is ily módon jogszabályban rögzíti? Mi, történik, ha történetesen nem hét, hanem hat napig lenne itt a csoport? Nem volna célszerűbb egyszerűen a szakmai részhez kötni ennek a megítélését? A létszám meghatározása helyesnek tűnik, de a napok konkrét meghatározásának a magyarázatát nem látjuk.

Köszönjük szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szakszervezeti oldal!

SZLANKÓ ERZSÉBET: Úgy látszik, nagyon nagy az esélyegyenlőségre törekvési szándékunk, mert az anyag olvasatakor és a mai napra való készüléskor mi is ezt a „miért 80 százalék a szlovén?” kérdést kiszúrtuk, és úgy gondoltuk, ma ezt itt megkérdezzük. Ezt nagyon szép dolognak tartom, hogy már két oldal is kérdést tesz fel ezzel kapcsolatban. Én már tudom a választ az illetékes oldal vezetőjétől, de nem fogom most elmondani, meghagyom az igazi szakértőknek.

Mi is nagyon értékesnek tartjuk az anyagot, és szeretnénk csatlakozni ahhoz az oldalvéleményhez, ami úgy fogalmazott, hogy ez egy nagyon kiérlelt, szakmailag értékes anyag. Nagyon szépen köszönjük.

Maradt apró kérdés még – lehet, van olyan, ami költői, de engedje meg a tisztelt tanács, hogy fölteszem.

Bennünk fölmerült az a kérdés, hogy összesen ez a támogatás elegendő-e. Tudom, hogy nem változtak a különféle mutatók az előző években megismert anyaghoz képest, mégis megkérdezzük, hogy ez mutat-e valami szűkmarkúságot, és lehet-e esetleg csak perspektivikusan valamin nagyobb mértékű, nagyobb összegű támogatásban gondolkodni?

Egyetlen dolog foglalkoztat még bennünket. A munkafüzeteket térítési díjért tudják megszerezni a diákok. Jó-e ez, és nem áll-e fönn az, hogy így a nemzetiségi iskolákban tanuló diákokon összesen mégis több az anyagi teher, és lehet-e ezen változtatni? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szülői oldal!

KESZEI SÁNDOR: Nem vagyok teljesen tisztában azzal, hogy léteznek a nemzeti-etnikai kisebbségi oktatás irányelvei – azt tudom, hogy mi a nemzeti és mi az etnikai -, de vajon az etnikai kisebbség is igényelhet-e ebből a támogatásból? Annak mi a feltétele? Ha nem, akkor tessék rögtön mondani, hogy nem jót kérdeztem! Készül-e rendelet hozzá, vagy más konstrukció?

A másik kérdésem a tankönyvvel kapcsolatos. Ha egyetlenegy tanulónak fizetnie kell, akkor nem megfelelőek a garanciák. Nem tudtuk elérni sehol, hogy ne fizessenek az ingyenes

tankönyvellátásra jogosultak egyáltalán. Se tankönyvért, se ilyen füzetért, se olyan segédkönyvért – pláne, ami most bekerült a tankönyvrendeletbe. Ha erre nem kapunk garanciát, akár ebben a rendeletben, akár más rendeletben, számunkra nem elfogadható. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Diákoldal? *(Jelzésre:)* A diákoldalnak nincs észrevétele.

A helyi önkormányzatok képviselői szervei következnek.

Voltaképpen a magatartásunkat kell magyarázni. Nyilván azt, ami jó a kisebbségi önkormányzatoknak, mi támogatjuk. Könnyű helyzetbe hozott az oldal képviselője, hiszen mi is úgy látjuk, hogy a szokásosan magas színvonalú, kiérlelt előterjesztést tárgyalunk ma, amelyben értelmezési vagy informáltságbeli hiányból adódó kérdések merülnek csak fel, koncepcionálisak vagy alapvetőek nem. Ezt külön szeretném kifejezni, és jegyzőkönyvileg rögzíteni.

A nem állami, nem önkormányzati iskolafenntartók képviselőinek álláspontja, véleménye, kérdése következik – ha van.

MIHÁLYI ZOLTÁNNÉ: Köszönöm szépen. Tisztelt Közoktatás-politikai Tanács! Én csak egy kérdést szeretnék feltenni: a 6. §-ban – tehát az igénylés és folyósítás – miért kell a költségvetési törvény 5. számú mellékletében megpályázható pénzek esetében ilyen bonyolult adminisztratív lebonyolítást előírni? Arról nem beszélve, hogy miért kell annyi papírt és papírmunkát fordítani ezekre a pénzekre, holott ezek a pénzeszegek nem olyan nagyok. Azt írja a 6. § (1) bekezdése, hogy egy eredeti és két másolati példányt kell benyújtani. Hogyha megnézzük az egyes paragrafusokhoz benyújtandó dokumentumokat, 2-6 dokumentumot kell benyújtani. Ez azért mégsem arról szól, hogy a takarékoság jegyében történik ezeknek a könyveknek az igénylése.

A másik pedig ugyancsak a 6. § (1) bekezdése: miért kell elektronikus úton benyújtani, hogyha úgyszólván az van itt, hogy a támogatás a papír alapon benyújtott igénylés alapján történik?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm.

A kormányzati oldalé a szó.

SIMON ISTVÁNNÉ: Köszönöm szépen a hozzászólásokat, észrevételeket – igyekszem röviden válaszolni.

Nagyon lényeges problémát érintett Schäffer úr a nemzetiségi oldal részéről. Megszoktuk már tőle, hogy olyan szakmai észrevételeket tesz, amelyek építők, és amelyeket valóban célszerű figyelembe venni a munkánk során. Ez a tapasztalat, hogy ha figyelembe vettük, bevált, és jobbítani tudtuk a munkánkat.

Különösen a fordításokról esett szó, a kétnyelvű oktatásban használatos tankönyvekről. Túlmutat a rendeleten az a problémafelvetés, ami elhangzott. Nem ennek a rendeletnek a keretében, de jogszabály kötelezi az oktatási és kulturális minisztert arra, hogy hiány esetén az anyaországból hozzon be tankönyvet. Ez továbbra is áll. Túl azon, ami fölvetődött, hogy elég problémás jó fordítót találni, jó szakmai alapanyagokat – még a német területen nem annyira -, mert mindig összefügg a szakmai kapacitás az adott kisebbség számszerűségével. Nagyon jó szakemberek dolgoznak ezeken a területeken, csak elsősorban nagyon leterhelt pedagógusokról van szó. Nem könnyű tehát a közismereti tantárgyakhoz szükséges tankönyveket lefordíttatni, és nem is mindig a forráshiány az oka.

Tehát jogszabály kötelezi a minisztert, a minisztériumot, hogy hiány esetén a kisebbségi önkormányzat jelzése szerint az Országos Kisebbségi Bizottság jóváhagyásával ezeket a könyveket behozza. Valóban igaz, hogy ezen a rendeleten kívül kell megtalálni azt a módot, hogy ezek a tankönyvek – mint ahogy erre már volt példa – tartós tankönyvként ottmaradjanak az iskolában, a gyerekekhez kölcsönzés útján jussanak el, a forrást pedig központi keretből kell biztosítani.

Körülbelül ezt tudnám mondani erre. Nem tudom, hogy Schäffer úr egyetért-e.

A munkatankönyvek. Jogszabály rendelkezik arról, hogy a munkatankönyveket át kell dolgozni, csak tankönyvek lehetnek és munkafüzetek. A munkatankönyvek általában túl drágák – egyébként nemcsak nemzetiségi ügy szerintem, csak a nemzetiségi területen a magas előállítási költségigény jobban előtérbe kerül. A munkatankönyvek előállítása igen drága, és egy év után a gyerek már nem használhatja. Éppen ezért született a jogszabály, hogy a nemzetiségi területen az engedélyezésük lejárta után a munkatankönyveket át kell dolgozni tankönyvekké és munkafüzetekké. Ez már így történik.

Szeretném elmondani, hogy a kiadók érdekeltek a fordításban, mert nekik bekerülési áron térül meg ebben a konstrukcióban a tankönyv ára, és a fenntartó önkormányzatok ebből a forrásból ezt kapják: nem egy támogatott árat, hanem egy fogyasztói árat. Elvben tehát megéri a fordítás, mert a rendelkezési jogot központi fejlesztési forrásból a minisztérium állja, tehát az imprimatúra előállításának költségeit, a későbbiekben pedig fogyasztói áron juttatják el az iskolákba ezeket a könyveket, és a fenntartó megkapja ebből a forrásból.

Azon is csodálkozom, hogy esetleg van olyan tankönyv, ami elavult, hiszen nemzetiségenként, tantárgyanként, évfolyamonként legalább egy könyvet – vagy legfeljebb egy könyvet – le kell fordíttatni a kétnyelvű oktatás számára, ez a tankönyv pedig az a tankönyv, amit az iskolák igényei alapján az önkormányzatok benyújtanak, és az Országos Kisebbségi Bizottság jóváhagyja. Lehet, hogy ez nem minden esetben találkozik minden iskola igényével, mert az országos önkormányzat a sok javaslatból egyet fog továbbküldeni – gondolom azt, amelyiket magyar nyelven a többség használ. Ennek is utána fogunk azonban nézni, hogy lehet tovább ésszerűsíteni. Én azt gondolom, ez a felvetés nagyon fontos, a jelen rendeleten azonban túlmutat.

Az anyaországok programjain való részvétel támogatása, utazási költség. Ez támogatás. A jövőben biztosan tudunk azon gondolkodni, hogy ez differenciáltabb legyen, és jobban figyelembe vegye azokat a szempontokat, amik itt elhangzottak, de azt is látni kell, hogy ez támogatás. Némi differenciálás van ebben a szövegezésben, mert azt mondja a rendelet szövege, hogy legfeljebb a program 50 százaléka – ami egy közelebbi ország esetében kevesebb -, tanulónként tízezer forint, de legfeljebb 300 ezer. Ezen lehet finomítani, és ígérem, hogy fogunk is a jövőben. De azt látni kell, hogy ez támogatás, sok intézmény igényli, és nem nagyon áll rendelkezésre ennél több forrás, mint amit most erre tudunk fordítani.

Nem tudom, mindenre válaszoltam-e.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Szót kapok?

ELNÖK: Igen, természetesen.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Tudjuk, hogy a külföldről behozott tankönyvekkel kapcsolatban ellátási kötelezettsége van a minisztériumnak. Az lenne a kérésünk, még pontosítva, hogy a külföldi tankönyvek szakmai jóváhagyása után – tehát amikor átmegy az Országos Kisebbségi Bizottságon, és azt mondja, hogy igen, ez jó – ne legyen benne több szűrő, tehát ne

legyen benne anyagi szűrő, hanem a magyarországi tankönyvek finanszírozásával egyenrangú legyen. Gyakorlatilag ez a kérés, hogy ne akadhasson el a filozófia tankönyv behozatala azon, hogy az magyar pénzben öt- vagy hatezer forintba kerül. Azzal párhuzamosan vannak, sőt, nem hogy vannak, hanem a magyarországi nemzetiségi tankönyvek többsége sokkal többbe kerül. Ne akadhasson el ott, hogy a Kisebbségi Bizottságnak van megkötése, milyen összeg fölött diszponál, tehát belefér-e vagy sem. Mert ha ez a tankönyv itt meglenne, a fordítás, akkor nem lenne ez a probléma, akkor ki kellene fizetni. Ezt a fajta rugalmasságot kérjük tehát.

A fordítások. Igen, van, ahol megéri – talán nálunk, a németeknél megéri, mert a miénket használják a kéttannyelvű gimnáziumok stb., ott van nagy forgalom. De itt a kis nemzetiségek tankönyveiről van szó, amelyek igazából nem piacképesek. Gyakorlatilag ez a fajta fordítás, amit szeretnénk megtárgyalni, hogy egy adott sorozat lefordítása legyen. Ugyanis van, ahol az első-másodéves megvan, a harmad-negyedéves nincs stb. Nyilván össze fogunk ülni, meg fogjuk ezt beszélni, de ezek finanszírozással összefüggő dolgok, amiket jó lenne tisztázni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Hadd kérdezzem meg, van-e az oldalaknak olyan kérdése, észrevétele...

AMBRUS ISTVÁN: Bocsánat, ez csak közbenső volt, még nem fejeztük be.

SIMON ISTVÁNNÉ: Két oldalról is felvetődött a szlovénok kérdése. Ez egy kiemelt támogatása a szlovén nyelvterületnek. Ha jobban belemélyedünk, látjuk, hogy kiemelt támogatásban egyéb területeken a kétnyelvű meg a teljes anyanyelvű oktatás részesül. A szlovének esetében a nyelvoktatás. Egyéb területeken, független attól, hogy mekkora a település: ahol tantárgyként oktatják a kisebbség nyelvét. Ez két szlovén iskolácska: az egyik ötvenvalahány fős, a másik pedig harmincnégy fős. Ez a két iskola képviseli ma Magyarországon a szlovén anyanyelvi oktatást, ezért sokféle érdek fűződik ahhoz, hogy ezek az intézmények fenn tudjanak maradni. Röviden ennyi. Nem arról van tehát szó, hogy nem olyan mértékben kapnak támogatást. Valóban, nem olyan mértékben, mintha teljes anyanyelvű vagy kétnyelvű lenne az oktatás, de sokkal nagyobb mértékben, mint általában a nemzetiségi nyelvoktatás.

Mi indokolja a pedagógiai szakmai szolgáltatások esetében a 800 forintot, illetve a minimum és a maximum összeget?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Bocsánat, hogy világos legyen a kérdés: azzal általában egyetértünk, ha pozitív a diszkrimináció. A tól-ig a kérdés.

SIMON ISTVÁNNÉ: Azért, mert a minimum 50 ezer, ha jól tudom, azért van, mert van 34 fős iskola is. Ezt a 34 főt, ha beszorzom 800 forinttal, nem kapok olyan szakértőt, aki ezért a pénzért egy független és alapos elemző munkát tudna végezni. Az előbb mondtam, hogy például van egy 34 fős szlovén iskola, de egyéb területen is van olyan iskola, ami nagyon alacsony létszámú, és kétnyelvű oktatás folyik benne. Kell egy minimális összeg ahhoz, hogy a szakértő azt a munkát el tudja végezni. A maximális összeg pedig azért van, mert vannak nagy iskolák is. Úgy ítélte meg a szakma – konszenzus alakult ki -, hogy 150 ezer forintból már be lehet szerezni az anyanyelvi oktató-nevelő munkára vonatkozó szakértői véleményt. Körülbelül ezért alakult ez ki.

A másik a 7 nap és a 15 gyerek. Ha elmegyek és megnézek egy múzeumot – ez megint egy szakmai konszenzus az önkormányzatok és a Kisebbségi Bizottság döntöttek úgy, vagy javasolták ezt még korábban, hogy legyen egy minimuma -, lehet egy kétnapos kirándulás, de ez nem sokat épít a gyereken, ez nem jelenti azt, hogy anyanyelvi környezetben eltöltött egy bizonyos időt, ami az ő nyelvi fejlődéséhez érdemlegesen hozzájárul. Ha már itt kap egy központi támogatást, akkor legalább arra akar a támogató garanciát kapni, hogy ott valóban anyanyelvi környezetben sikerül neki egy hetet eltölteni, és ezáltal épülni. Nincs semmi más magyarázata ennek, csak az, hogy e tekintetben szakmai konszenzus jött létre az érintettek között, és mi ezt tiszteletben tartjuk.

Összesen elegendő-e a támogatás? A jelenlegi helyzetben ezt a mértéket tudja biztosítani a magyar állam, a központi költségvetés. Meg kell mondanom, azért jó a kérdés, mert alkalmat ad arra, hogy egy mondatot legalább elmondjak. A szolgáltatást igénybe vevő nemzetiséghez tartozó gyermek szempontjából ezek a kiegészítő támogatások alapvetően nem jelentenek többletet, többletjuttatást. Azt jelenti, hogy helyzetbe hozzák a fenntartó önkormányzatokat ahhoz, hogy ezt az egyébként költségesebb szolgáltatást tudják nyújtani a nemzetiséghez tartozóknak azért, hogy a többséghez tartozókkal egyenrangú szolgáltatáshoz jussanak hozzá. Körülbelül ezt azért el szerettem volna mondani.

Az elmúlt három év tapasztalataiból én úgy látom, sikerült a kétnyelvű és a teljes anyanyelvű közoktatási intézményeket stabilan fenntartani a fenntartó önkormányzatoknak, és nem jelent különösebb helyi felszültséget ez a többletterher vagy ez a többletfeladat a fenntartó számára. És ez, meglátásom szerint, már eredmény.

A munkafüzetekkel kapcsolatban azért arról is szó van, hogy ez egy egyszer használatos dolog: a munkafüzetek támogatási díját a nemzetiséghez tartozó tanulónak is meg kell térítenie, hiszen egyéves használat után másnak már nem örökítheti át. Zárójelben megjegyzem, hogy a nemzetiséghez tartozó tanuló dönthet, hogy egy másik tanterv tekintetében magyar nyelven is megveszi-e azt a munkafüzetet, vagy csak a kisebbség nyelvén. Ez tehát jelent ugyan többletterhet, de nem aránytalanul nagyot.

Kicsit csapongok: nem függ össze azzal a jogszabályi rendelkezéssel, hogy kinek jár, ettől teljesen függetlenül, ingyenes tankönyvellátás, ha az nemzetiséghez tartozik, vagy ha nem. Ezzel nincs összefüggésben. Ez kizárólag a nemzetiségi tankönyvek igénybevételéről szól. És hogyha a nemzetiséghez vagy etnikai kisebbséghez tartozó gyermek jogszabály szerint ingyenes tankönyvvel való ellátásra jogosult, akkor ettől teljesen függetlenül meg kell azt kapnia. Ez a kettő tehát nem függ össze.

Elhangzott még, hogy az etnikai kisebbség ebből részesül-e és hogyan. Arra gondol konkrétan, hogy a roma oktatásban részt vevő gyerekek hogyan és miként részesülnek ezekből a támogatásokból. Amennyiben nemzetiségi oktatásban vesz rész – tehát valamely roma nyelvet és népismeretet tanulja a gyerek -, és a fenntartó által fenntartott iskola megfelel ezeknek a feltételeknek, akkor részesül ebben a támogatásban minden további nélkül. Az is nemzetiségi oktatás, hiszen nemzeti, etnikai kisebbségi oktatásról beszélünk. Ahol az anyanyelvet is tanulják, meg a népismeretet is, ott erre a támogatásra az itt meghatározott feltételek szerint jogosult lehet az intézmény fenntartója.

Miért van annyi adminisztráció és annyi melléklet? Elnézést, ha nagyon célirányosan fogalmaztam, ezért aztán nem elég körültekintően! Mindezekre a dokumentumokra azért van szükség, hogy különbséget tudjon tenni a támogatást elbíráló bizottság, hogy milyen intézményről van szó. Ez alapvető. Alapvető különbség, hogy nyelvoktatásról vagy kétnyelvű

oktatásról van szó. Ezért szükséges minden. Egyébként az idén egyszerűsödött a jogszabály a beküldendő dokumentumok tekintetében.

Megmondom őszintén, hogy az intézményfenntartók részéről ez nem jelentett problémát. Amiért postai és elektronikus úton is meg kell küldeni, az nemcsak ennek a rendelkezésnek a végrehajtása, hanem – ezek pályázatok lesznek a végén – a pályázati rendszer fokozatosan át fog térni a gépi adatszolgáltatásra, az informatikai úton történő benyújtásra. De a legkisebb, leghátrányosabb helyzetű kistélepülés fenntartója esetében még nem biztos, hogy a feltételek fennállnak. Meg kell erről győződnünk, és aztán egyértelműen áttérünk az elektronikus útra. Az idő nagyon rövid, hogy konkrét példákkal illusztráljam, miért fontosak ezek a dolgok. Esetleg utána, külön.

ELNÖK: Kérdezem az oldalakat, kielégítő volt-e a válasz? *(Általános egyetértés.)* Van-e egyéb kérdés, észrevétel? *(Nincs ilyen jelzés.)*

Akkor a Közoktatás-politikai Tanács a napirendi pontot megtárgyalta, és az elhangzott javaslatok alapján támogatja ezt az előterjesztést, és ezt a támogatását szavazással fogja kifejezni. Kérem az oldalakat, hogy aki ezzel a határozati javaslattal egyetért, kézfeltartással jelezze. *(Szavazás.)* Egyhangúlag.

Köszönjük szépen, és gratulálunk ehhez az előterjesztéshez.

Időközben megkaptuk a szavazólapot. Mielőtt még szavaznánk, egy szavazatszámoló bizottságot kellene létrehozunk. Két olyan oldal jelentkezését szeretném kérni, aki nem érintett a szavazásban. *(Közbeszólásra:)* Úgy értem, az oldalra nem érkezett személyi javaslat. Három ilyen van. Ha a többiek nem ellenzik, akkor a diákoldal, a szakszervezeti oldal és a kormányzati oldal hármasban számolják meg a szavazatokat.

A szavazólap kitöltésével kapcsolatosan van-e kérdés?

AMBRUS ISTVÁN: Azt kell tudni, hogy a szavazólap két részből áll. Mind a két rész önállóan értékelendő. Ez egy nagyon fontos momentum.

KESZEI SÁNDOR: Ügyrendi kérdés! Kifogást emelnék az ellen, hogy a kormányzati oldali is szavazzon. Ugyanis itt a kormány által fenntartott két testületbe kell választani. Ez azt jelentené, hogy a kormány a saját emberére szavaz...

ELNÖK: Ezt a vitát már az szmsz megalkotásánál is lefolytattuk, hogy hány oldalból áll a Közoktatás-politikai Tanács. Ez a kérdés azt jelenti, hogy beletartozik-e a kormányzati oldal vagy nem. Úgy döntöttünk, hogy beletartozik a kormányzati oldal, de vannak olyan esetek, amikor... *(Hanti Vilmos: Gondoljuk meg: a saját előterjesztéséről is szavaz!)*

Ezt a vitát tehát már lefolytattuk. Nem azt jelenti, hogy a szülői oldal felvetésében ne lenne racionalitás. Van, csak ennek nem ez a helye. A kormányoldal eldönti, hogy mit fog csinálni.

Egyetlen elnöki kérdés: van-e ennek kitöltésével kapcsolatosan bárkinek valamilyen kérdése? *(Nincs jelentkező.)* Akkor kérem az oldalakat, hogy adják le szavazatukat.

(Titkos szavazás.)

ELNÖK: Kérem, ismertessék a szavazás eredményét!

HANTI VILMOS: Az Értékelési Bizottság tagjára nyolc szavazat érkezett. *(Sorban felolvassa, Szlankó Erzsébet pedig a teremben lévő táblán összesíti.)*

A Kerettantervi Bizottság tagjaira ugyancsak nyolc szavazat érkezett. *(Sorban felolvassa, Szlankó Erzsébet pedig a teremben lévő táblán összesíti.)*

ELNÖK: Az egyik esetben eldőlt, mégpedig a Kerettantervi Bizottság esetében: Miklósi Lászlót 6:2 arányban megválasztotta a Közoktatás-politikai Tanács.

Az Értékelési Bizottság esetében 4:4 az eredmény. Ilyenkor mi a teendő?

AMBRUS ISTVÁN: Az Országos Köznevelési Tanácsra vonatkozóan a törvény sorsolást ír elő szavazategyenlőség esetén. Tehát nem azt mondja, hogy újra kell választani, hanem sorsolással dönti el. Ez lehet itt is az egyik variáció.

A másik: a testület dönthet úgy, hogy még egyszer szavaz.

NOVÁK JÁNOS: Vagy valaki visszalép.

KESZEI SÁNDOR: Ne húzzuk az időt!

HANTI VILMOS: Szerintem szavazzunk még egyszer.

SZLANKÓ ERZSÉBET: Nem lehet, hogy ezek közül a javaslatok közül szavazzunk?

HANTI VILMOS: Akik holtversenyben vannak, azokról kell újra.
Van esetleg valakinek óvási igénye?

ELNÖK: Én azt javaslom, hogy a Közoktatás-politikai Tanács hallgassa meg a két jelöltet, és annak alapján szavazzunk újra. *(Többen helyeselnék.)*

AMBRUS ISTVÁN: Elnök úr, nagyon nehéz helyzetbe hoztam magamat, mert az érettségivel kapcsolatos napirend kapcsán két igazgató urat kértem, hogy itt legyenek: ők körülbelül másfél órája várnak türelemmel. Azt javaslom, hogy a személyi ügyeket folytassuk majd a napirend lezárása után.

ELNÖK: Jó javaslat – ha határozatképesek tudnánk lenni, de ez nem látszik biztosíthatónak. Két lehetőség van. Vagy kérjük az igazgató urak türelmét, és utána szívesen meghallgatjuk őket, vagy pedig, ha úgy látják az igazgató urak, hogy az idejük fogytán van, akkor ezt levesszük a napirendről, és a következő alkalommal első helyen tárgyaljuk.

AMBRUS ISTVÁN: Szó sem lehet róla!

ELNÖK: Na de, titkár úr! Hogy egy opció van, nevezetesen, vagy megvárják az igazgató urak, hogy ma tárgyaljuk, vagy levesszük a napirendről, és a következő alkalommal, mi az, amiről ebben nem lehet szó? Ezt nem értem. Ez az alternatíva, és kérjük, erről az alternatíváról nyilatkozzanak majd, illetve ha van még egyéb javaslat.

HANTI VILMOS: Ügyrendi felvetésem van. Benne vagyunk egy napirendi folyamatban, egy választásban, ami elég fontos kérdés. Azt javaslom, hogy ezen menjünk végig, és utána döntsünk bármilyen napirendi kérdésről. Nekem ez a javaslatom.

KESZEI SÁNDOR: Mennyi a tiszteletdíj?

AMBRUS ISTVÁN: Nincsen. A választásért nem kapsz semmit.

HANTI VILMOS: Az eljárás módjára az a felvetésem, elnök úr, hogy az oldalak az ismeret eredmények tükrében vita nélkül szavazzanak, és ha akkor is szavazategyenlőség lenne, akkor megfontolandó az, amit te is javasoltál.

ELNÖK: Erről majd fogunk szavazni. Most az első kérdés az, hogy az érettségi napirenddel mi legyen.

Tessék!

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Csak azt szeretném mondani, ne hozzuk az igazgató urakat abba a kényelmetlen helyzetbe, ami az imént elhangzott. Én azt javaslom, hogy a lehető legrövidebben zárjuk le ezt a vitát a vitáról, és lehetőleg a legidőtakarékosabban csináljuk ezt.

Elállok az eredeti javaslatomtól, számomra elfogadható az, amit Hanti Vilmos az előbb elmondott, hogy vita nélkül legyen egy hasonló szavazás, mint az imént. Ez akár megtörténhet oly módon is, hogy közben – ha ez ellen senkinek nincs kifogása – zajlik az érettségi napirend. Amikor bedobjuk a papírokat, eldől, hogy van-e szavazategyenlőség. Ha van, akkor azt javaslom – és ez az elem új lehet -, hogy amennyiben szükséges – és ez kérdés -, hogy ma legyen döntés, abban az esetben a sorsolás a jelen lévők számától függetlenül megtörténhet, ha ezt a jelen lévők elfogadják. De a következő ülésre is át lehet tenni. *(Keszei Sándor: Csináljuk már meg még egyszer!)*

ELNÖK: Úgy érzékelem a többségi véleményt, hogy vita nélkül most szavazzunk. Ez egyetlen módon lehetséges: minden oldal egy nevet egy üres papírra felír – ez a legegyszerűbb. Tehát mindenki írjon egy nevet egy papírra – összesen nyolc papírnak kell lennie.

(Titkos szavazás.)

HANTI VILMOS: Megvan a nyolc szavazat. *(Sorban felolvassa, Szlankó Erzsébet pedig a teremben lévő táblán összesíti.)*

AMBRUS ISTVÁN: Négy-négy – senki nem ingadozik.

KESZEI SÁNDOR: A következő ülésen folytatjuk.

ELNÖK: Most kell döntésre vinni?

AMBRUS ISTVÁN: Mulasztásban vagyunk – már hónapok óta. Trencsényi László levelet írt a minisztériumnak, hogy nincs pótolva a Közoktatás-politikai Tanács tagja. Lejárt a Görbe Laci mandátuma, és helyette kéri a testület képviselőjét, mert feladatok vannak.

ELNÖK: Azt javaslom, tegyünk egy utolsó próbát – ha nem, elhalasztjuk. Átadnám az elnökséget valakinek, és a két jelölt egy-két percben...

AMBRUS ISTVÁN: És utána mi következik?

ELNÖK: Szavaznánk még egyszer. És ha nem megy, akkor a következő alkalommal. Vagy pedig most ezt elhalasztjuk. *(Többen: Most halasszuk el! – Közbeiktás: Szavaztasd meg!)*

HANTI VILMOS: Megkövült álláspontok vannak, mert mindkét jelölt kiváló szakember. Attól, hogy most mond öt mondatot...

AMBRUS ISTVÁN: A kormányzati oldal azzal járul hozzá, hogy nem vesz részt a következő szavazásban – és akkor garantáltan eldől.

ELNÖK: Akkor most szavazzunk? Így páratlan számban leszünk.

HANTI VILMOS: Miért nem lehet nyílt szavazás? *(Közbeszólások.)*

ELNÖK: Mert minden személyi szavazás titkos az szmsz szerint. Az szmsz-t kellene felfüggeszteni hozzá.

Tisztelt Tanács! Két lehetőség van. Az egyik, hogy elhalasztjuk, levesszük a napirendről, azzal, hogy a követő rendes ülésünk első napirendi pontjaként vesszük elő. A másik, hogy van még egy szavazás.

HANTI VILMOS: Javaslom, hogy ezt fejezzük be.

ELNÖK: Ez egy szavazással eldől.

Az első lehetőség, hogy vegyük le a napirendről. Aki úgy gondolja, hogy vegyük le ezt a témát a mai napirendről, kérem, szavazzon!

SZLANKÓ ERZSÉBET: És akkor mi lesz, amikor legközelebb idejövünk?

ELNÖK: Én se tudom.

AMBRUS ISTVÁN: A kormányzati oldal nevében szeretném bejelenteni, hogy februárban minden bizonnyal lesz még egy ülésünk, tehát még februárban el tudjuk dönteni.

ELNÖK: Akkor, miután ez elhangzott, és a konszenzus ebbe az irányba mutat, ezt a napirendi pontot lezárjuk, és a következő ülésünk első napirendi pontjaként folytatnánk.

Öt perc szünetet tartunk.

(Szünet: 12.00 – 12.08)

ELNÖK: Folytatjuk munkánkat. Először is azt szeretném bejelenteni, hogy csúcsot döntöttünk, ugyanis olyat még sosem sikerült elérni, hogy 5 perces szünet csak 8 percig tartott volna – húsz perces az átlag.

Megadom a szót a kormányzati oldalnak.

AMBRUS ISTVÁN: Hölgyeim és Uraim! A Közoktatás-politikai Tanácsban a 2006/2007-es tanév során egyszer Miklósi László előadásában beszélt arról, jó lenne, hogyha az érettségi politikai vitanapként kerülhetne a testület elé, és egy egész nap foglalkozhatnánk vele. Amikor a mai napirendet összeállítottuk, körülbelül ez az elv vezérelt abban, hogy ez a napirend ide került.

Bejelentésként annyit el kell mondani, hogy ez a dokumentum az Országos Köznevelési Tanács január 11-ei ülésén már bemutatásra került. Én annak részleteivel nem szeretném untatni a jelenlévőket.

A téma előadója a mai napon Pósfai Péter lesz, aki akkor is előadója volt. Köszöntöm Pongrácz László urat is, aki ebben a témában szakértőként vagy szakmai vezetőként vesz részt a testület ülésén.

PÓSFAI PÉTER: Tisztelt Tanács! Ez a dokumentum – ahogy a címe is mutatja – helyzetjelentés, az érettségi vizsgaidőszakok egymásutániságában egy pillanatra megállást jelentett mindannyiunknak és egy rátekintést arra, hogy mi történt eddig. Mint nyilván önök is tudják, hét vizsgaidőszak zajlott le ebben az új érettségi rendszerben, és ezek tapasztalatait tartalmazza ez az összefoglaló. Egyrészt rengeteg adatot, ténytet tartalmaz, másrészt pedig röviden azon célkitűzések megvalósításáról is mond valamit, amelyek ennek az érettségi rendszernek a kidolgozásához fűztek célul, így például az egységesség, a kétszintűség, a tartalmi modernizáció, a sztenderdizálás megvalósulásáról ebben a rendszerben.

Az elmúlt három év ennek az érettséginek a bevezetése jegyében zajlott, azaz az alapvető cél az volt, hogy minden érintett megismerje az érettségi új rendszerét – legyen az tanár, diák vagy éppen a vizsgák lebonyolításában az iskolákban vagy országos szinten ténykedő személy. Így, eme megismerés, megismertetés folyamatában az volt a legfontosabb, hogy stabilak maradjanak a bevezetéskor felállított szabályok, azaz természetesen radikális módosításra nem került – nem is kerülhetett – sor az elmúlt években az érettségi rendszerével kapcsolatban.

Korrekciónak azért minden évben történtek, hiszen a vizsgaidőszakokban felgyülemlett - szaktanároktól, iskoláktól, szervezőktől, vizsgáztatóktól érkező - tapasztalatokat mindig megpróbáltuk érvényesíteni. Ennek következménye volt, hogy azért minden egyes évben módosult valamelyest az érettségi vizsgaszabályzat, a 100/1997-es kormányrendelet, legutóbb pedig sikerült módosítani a részletes vizsgakövetelményeket, valamennyi központi érettségi vizsgatárgyra vonatkozóan egységes, átlátható és jogszerű környezetbe foglalni a vizsgatárgyak vizsgaleírásait. A követelmények nyilván nem változhatnak egyik időszakra a másikkra, de a vizsgaleírások változtatása megtörtént a legutóbbi módosítással.

Ezek voltak azok a jogszabályi módosítások, amelyekre lehetőség volt. Nyilván a következő időszak lesz az az időszak, amikor fel lehet vetni olyan kérdéseket, amelyek a vizsgarendszer alapvető lényegét érintik, és esetleg radikális módosításokat vetítenek előre majd néhány év múlva, hiszen azoknak a bevezetésére nyilván időt kell hagyni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Az oldalaké a szó – tessenek parancsolni!

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Technikai kérdésem van, elnök úr. Értelmezhetem-e úgy a vitát, hogy kérdéseket és véleményt egy körben mondunk el?

ELNÖK: Igen, természetesen.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Tisztelt Tanács! Azt gondolom, miközben jogi értelemben a mai megbeszélésünk „legpuhább” típusú napirendjéhez érkeztünk – hiszen nem döntünk, hanem véleményt mondunk -, szakmai értelemben ugyanakkor kiemelten fontos kérdéstről van szó. István előző szavai után nem meglepő, hogyha én azt mondom az oldal nevében is, hogy mi hagyományosan igen fontosnak tartjuk – és jómagam is -, hogy a magyarországi közoktatás stratégiai kérdéseit ilyen jellegű általános vitákon – kvázi vitanapokon – részleteiben, összefüggéseiben tudjuk megbeszélni. Úgy gondolom, ez talán az első alkalom, hogy az érettségi nyitja ezt a sort, és remélem, hogy ezt majd más témák is követni fogják, ahogy ez már többször elmondtuk, például a tankönyvek ügyének végiggondolása is.

A következő alapállítás már ehhez az anyaghoz kapcsolódik. Nagyon fontos, üdvözlendő, támogatandó, elismerésre méltó, hogy egy összességében 40 oldalas anyag elkészült, a kezünkben lehet, és ennek alapján vitatkozhatunk. A lényeg tehát: nagyon fontos, hogy ez az anyag van, és itt van előttünk.

Általában ami az érettségit illeti, elsőként néhány makroszintű, kiemelten fontos kérdést szeretnék említeni, utána néhány fontos részletét. A fontosnak tartott témákkal kezdeném tehát.

Azt gondolom, idestova tíz éve sokan voltak a szakmában, akik úgy gondolták, hogy természetesen fontos az érettségi, ámde a szabályozásnak mégis kiemelten fontos eleme a tantervi típusú szabályozás. Az utóbbi mintegy másfél évtized mindenki számára világossá kellett hogy tegye – annak is, aki esetleg nem így gondolta volna -, hogy a vizsgáknak, a kimeneti szabályozásnak, az érettséginek meghatározó szerepe, kulcsszerepe van az egész közoktatás számára, és értelemszerűen nem „csupán” az érettségit adó intézményekben, hanem még az általános iskolákra is visszahat. Ez még fontosabbá teszi ezeknek a kérdéseknek a végiggondolását.

Zárójeles megjegyzés, hogy jó néhány évvel ezelőtt volt egy másik vizsgatípus, ami valahogy jogilag, státuszában nem rendeződött. Egyszer vissza kellene térni arra is, hogy van-e, és ha van, milyen funkciója van, kell-e hogy legyen alapképzési vizsga. Ezzel a zárójel zárva. Egyszer majd esetleg erre vissza lehet térni. Ez ma már inkább kultúrtörténeti emlék.

Visszatérve az érettségire, a szakmai oldal igen nagy örömmel üdvözli, és első pillanattól támogatta annak a szakmai elmozdulásnak az irányát, amely az egyes tárgyakban megjelenik vizsgakövetelményekben, és amely – ahogy a anyag is fogalmaz – a konkrét tanórai munkában, a mindennapokban megjelenik egyfajta új kihívásként, újfajta igényként az érettségi vizsgára való felkészítésként. Ha nem tekintenék az időre, konkrétan is mondhatnám akár a saját tárgyamban, hogy mennyire fontosak azok az elmozdulások – és az első betűtől az utolsóig egyetértek azzal, ami a történelemre vonatkozóan itt megjelenik, de nyilván más tárgyakat is lehetne nézni -, hogy mennyire fontosak azok a szakmai elmozdulások, amelyeket ez a koncepcionális elmozdulás igényel, és amilyen irányba a szakmai tartalom változik.

Az elmozdulás irányában nagyon fontos a szóbeli és az írásbeli vizsga szerepe, aránya, súlya. Az anyag is kitér rá, hogy bizonyos tárgyakban új elemként jelenik meg az érettségire, és utal ennek a kettőnek a viszonyára, arányára. Egészen más világ a lebonyolítás.

És most hadd említsek meg még mindig fontos, kiemelten fontos témaként egy elemet, ami annyira fontos, hogy még az anyag címében is szerepel: ez pedig a kétszintűség. Ezt a vizsgát hagyományosan kétszintű érettséginek szokták nevezni, mintha ez lenne a legfontosabb eleme ennek a típusú érettséginek, holott ez az egyik eleme. Meggyőződésem szerint – és az utóbbi történések mintha ezt igazolnák – nem a legfontosabb, csak az egyik eleme. Meggyőződésünk, hogy a kétszintűségnek – és még konkrétan: az emelt szintnek – a helyét, szerepét, funkcióját végig kell gondolni. Látható, az anyag természetesen adatokkal is alátámasztja, hogy az emelt szintet az egyetemek, főiskolák nem vették igénybe olyan mértékben, mint ahogy azt az előzetes számítások kalkulálták. Most itt a rendszer bevezetésére gondolok.

Fölmerül a kérdés, hogy miért. Erre adható többek között az a válasz is, hogy „mert az egyetemek nincsenek abban a helyzetben, mert az érdekeltségük így szól”, adható másfajta válasz is, de ezt a kérdéskört végig kell gondolni. Úgy látjuk, hogy ez az anyag, amelynek az egyenletessége nagyon különböző – bizonyos részei abszolút megalapozottak, adatokkal is alátámasztottak, más területeken mintha puhább adatokkal dolgoznak –, ezt a területet még érinteni sem nagyon érinti, mintha kerülné az emelt szint problematikáját. Egészen biztos, hogy erre vissza kell térni, és erre szakmai, szakmapolitikai választ, válaszokat kell keresni.

A lebonyolítással kapcsolatos általános megjegyzésünk, hogy a korábbi érettségibotrányt követően itt sikerült alapvetően rendezni a helyzetet, és egy nagyon feszesen működő, működőképes, igen bonyolult és meglehetősen drága rendszer, amely létrejött. Ez is fölvet bizonyos kérdéseket. Ennek egyik megoldási irányát írja le az előttünk lévő anyag – lehet, hogy itt másfajta megoldások is elképzelhetők.

Ha kérdésként fogalmaznám meg, akkor a kétszintűséggel kapcsolatos kérdést úgy fogalmazhatom meg, hogy miért nem veti föl az összegzés a kétszintűség funkciózavarát? Ha finomabban fogalmazok, akkor azt mondom, hogy nem a súlyának megfelelően kezeli.

Érdekes, hogy ebben az anyagban érintőlegesen jelenik meg a felsőoktatás nézőpontja. Elsősorban iskolaigazgatói és hivatali, fenntartói szempont, ami megjelenik. Nyilván más nézőpontok is megjeleníthetők lennének.

Ha a problémákat veszem tovább, én azt gondolom, érthető a kétszintűségnél az a fajta megoldás, ami most van, hogy a felvételizők választhatnak, számolgatnak, és ha nekik úgy célszerű, akkor az emelt szintet választják. Jelenleg ez a helyzet: nem feltétlenül azért, ami egyébként vonatkozó helyen a tanulmányban szerepel, hogy ez is azt bizonyítja, az érettségizők-felvételizők kezdik fölmérni az emelt szint működését és hasznát. Ez egyszerűen a felvételiző diákok rugalmasságát, tanáraik, szüleik – amúgy korábban is meglévő – érzékenységét bizonyítja arra, hogy a rendszerben hogyan lehet ügyesen hajózni.

A jelenlegi szisztémához drága ez a rendszer és bonyolult, hogy emelt szinten is és középszinten is minden tárgyra el kell készíteni a kérdéssorokat, bizottságokat kell működtetni, ki kell nyomtatni az anyagokat és így tovább. Nem biztos, hogy erre egyedül az a válasz adható, hogy ne lehessen mindenképp érettségizni – például abból, amiből kevesen akarnak, vagy ami az anyagban szerepel. Az is lehet, persze.

Apró kérdés, és a legrövidebben is megoldható: a javaslat tulajdonképpen tartalmazza is az osztályozás jelenlegi helyét. Ha tetszik, ez egy hagyománytisztelet, hogy az osztályzatok megjelennek, és ez torzítja egy kicsit a rendszert. Azt gondolom, le lehet vonni azt a tanulságot, hogy ezen túl lehet lépni, és például százalékosan megjeleníteni az eredményt, mert az sokkal pontosabb lesz. Ráadásul egyre több intézmény alkalmazza a munkája során ezt a fajta értékelést.

Hasonló vita lehet a kétszintűséghez a NAT-logika szerinti vizsgaszervezés, amit megjelenít az anyag. Azt gondolom, ez is egy szakmai vitára és végiggondolásra érdemes, hogy

működőképes megoldás lehet-e, hogy erre felkészült-e a szakma, nyitott-e a közvélemény. Nyilván igen nagy vihart kavarna a kötelező tárgyak esetleges csökkentése – én azért ettől óvnám a szakmai előkészítőket, miközben elméletileg természetesen lehet gondolkodni ezen a kérdésen.

Kis ügyek, lebonyolítási kérdések:

A rendszer biztonságos működéséhez hozzátartozik, hogy jelenleg az igazgatók az írásos vizsga napján naponta mennek a tételekért – ne adj’isten, naponta többször is. Egy kolléganő mondta, volt olyan, hogy naponta kétszer kellett menni... (*Pongrácz László: Rosszul tette!*) Akkor jó, mert ezen én is csodálkoztam. Miközben értem ezt a logikát, végiggondolásra ajánlom, hogy vajon ez az egyetlen megoldás maradt-e a rendszer biztonságos működése érdekében.

A másik kis kérdés: az egyes vizsgahelyeknek – nyilván különösen az emelt szintű vizsgát lebonyolító iskolák estében – a vonatkozó, ténylegesen felmerülő költségeiket sikerül-e megkapni? És nemcsak a papírról van nyilván szó, hanem a nyomtatás egyéb költségeiről is, tehát patron és egyébek. Visszajelzések alapján nekem úgy tűnik, hogy ez nem feltétlenül van így.

Egy másik, hasonló kérdés – szakmai és nem munkavállalói szempontból – a részt vevő pedagógusok díjazása. Ismereteim szerint nem egy esetben okozott igen komoly problémát, hogy megfelelő tanárokat találjanak az adott szakmai feladatok elvégzésére azért a díjazásért, amit kapni lehetett. A rendszer működésében komoly praktikus problémákat okozott tehát az adott díjazás. Végiggondolásra ajánlom – mert nagyon plasztikusan írja le a tervezet, bár a válaszokig nem jutott, amit megértek -, hogy ezt a fegyelmezetlenséget, ami az adminisztrációt illeti, ezt a rengeteg hibát mi minden okozhatja.

További kisebb kérdések – inkább állítások:

A szóbeli és írásbeli vizsgának – azt gondolom, mind a kettőnek – megvan a maga funkciója. Ez inkább csak hangsúlybeli különbség ahhoz képest, amit az anyag említ, mert az egyiknek a funkcióját fejt ki, és azt gondolom, számomra nem várt pozitívuma az újfajta érettségi szabályozásnak, hogy ez egyre kevésbé kérdéses. Például a hagyományosan szóbeli történelem érettségénél sem hallok olyan szakmai hangokat, hogy miért is kell írásbelizni. Mind a kettőnek megvan a maga létjogosultsága, és természetesen egyik sem helyettesíthető a másikkal.

Tanulságos lenne azt tovább elemezni, hogy az értékelés középre húz – erre utalás van a számadatok között, mintha így lenne. Hogy hol a standard, hol húzzuk meg a standardot, és hogy ennek és a középre húzásnak van-e összefüggése, azt gondolom, bizonyos további kutatásokat érdemes erre fordítani a későbbiekben.

Nem győzöm eléggé hangsúlyozni, és javaslom az érettségi sikerei között kommunikálni is azt a sikert – és kíváncsi vagyok a folytatásra, hogy később is így lesz-e -, hogy a régiók között nincsenek szignifikáns különbségek. Külön kérem, hogy ezt a mutatót következő években folyamatosan vizsgálják, hogy ez változik-e. Ugyanis erre oktatáspolitikát is lehet alapozni, és társadalompolitikailag is hihetetlenül nagy jelentősége van. Ezzel a kérdéssel tehát súlyának megfelelő módon érdemes foglalkozni, és összevetni egyéb adatokkal, amelyeket mindannyian tudunk a régiók közötti különbségekről. Ezzel tehát foglalkozni kell.

Hogy a középszint tág tartományban mozog, azt gondolom, teljesen természetes – mintha ez lenne az egységesség ára és a tömeges érettségi sajátossága. Ez nyilván a rendszer lényegéből következik.

Komoly szakmai kihívást jelent, és ezzel ezt követően kinek-kinek foglalkoznia kell, hogyha megnézzük azokat az adatokat, amelyek azt mutatják, melyek azok a területek, ahol a legnehezebben mozdul el a szakma. Nyilván a mindennapokat leginkább érintő metodikai, tantárgy-pedagógiai és egyéb kérdések ezek. Azt gondolom, hogy például a tanári

továbbképzésekre fordított összeg kapcsán, és hogy melyek legyenek ezek a továbbképzések, érdemes majd erre tekintettel lenni.

Az anyagban puhább résznek érzem, és óvatosan javaslom kezelni az igazgatói véleményekkel foglalkozó részt. Az egyik: mintha nem történt volna meg, legalábbis eddig a fázisig, a beérkezett válaszok súlyozása, mintha nem történt volna meg iskolatípus, területi és más szempontokból az adatok korrekciója. Arra meg egyáltalán nem kaptunk információt, mennyire tudták szűrni, hogy a válaszadók egy hasonló kutatásnál mindig szeretik azt mondani, amiről úgy gondolják, hogy várják tőlük. Ezekből a válaszokból automatikusan levonni azokat a következtetéseket, amelyeket itt levontak – kimondottan az igazgatói felmérésre gondolok -, kérdés, hogy kellő óvatossággal és távolságtartással lett-e kezelve. Ezt inkább a következő hasonló kutatások és ezeknek az anyagoknak a használata kapcsán javaslom figyelembe venni. Előre megadott szempontok voltak vagy nem voltak stb.

Összegzésként azt gondolom, nagyon fontos, hogy ezt így megvitathatjuk – és köszönjük. Azt reméljük, hogy a következőkben szintén lesz hasonlóra módunk, és mindezeket figyelembe véve köszönöm szépen azt az igen tiszteletre méltó figyelmet, amit a nem rövid hozzászólásom alatt a kollégák nyújtottak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szakszervezeti oldal!

SZLANKÓ ERZSÉBET: A mi oldalunk nevében is megköszönjük az igényes és jó előterjesztést. Egy kis szellemi kaland volt valóban megismerkedni ezzel az előterjesztéssel. Magát a témát is jelentősnek tartjuk, és üdvözljük, hogy ide kerülhetett a Közoktatás-politikai Tanács elé – ahogy ezt mi valóban igényeltük is. A téma mind a diákok, mind a benne részt vevő pedagógusok részéről jelentős. Ezzel a hangsúllyal és súllyal tanulmányoztuk ezt az anyagot.

Szeretnék kiemelni egy gondolatot magából az előterjesztésből, ami nekünk egy kicsit az ars poeticánk tudott lenni: a bevezetés egyik mondatára utalok most, ami dőlt betűvel van szedve. Ez nem mást fogalmaz meg, mint egyik részében azt emeli ki, hogy az érettségi reform bevezetésével a vizsgafejlesztés folyamata nem fejeződött be, és a vessző utáni másik része, amely szerint most nem gondol nagyobb horderejű megváltoztatására. Mi a mondatnak mindkét részét ugyanúgy értelmezzük, ahogyan az előterjesztésben az megtalálható.

E gondolat jegyében tulajdonképpen mi jó szívvel el tudjuk fogadni a tájékoztatást – erre is fogunk majd szavazni -, és természetesen szeretnénk, ha a munkavállalói szempont is érvényesülne, ahogy Miklósi László barátunk megfogalmazta, tehát hogy az anyagi megbecsülést megkapnák az érettségi vizsga jelentős munkájában részt vevő pedagógusok. Ezt mi is szeretnénk hangsúlyozni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Szülői oldal!

KESZEI SÁNDOR: Nekünk komoly problémáink vannak – nem az anyaggal, hanem az érettséggel. Az egyik: úgy érezzük, hogy az érettségi presztízse megszűnt, igazából egy felvételi vizsga, addig silányult. Nincsenek olyan munkahelyek, akik ma azt mondják, hogy „érettséggel fölveszlek – esetleg segédmunkásnak. A szakképzés is, mint olyan, egyik részében nem kötődik érettségihez, csak a négy évfolyam elvégzéséhez. Százötven szakma csak a középiskolai évfolyamok befejezéséhez kötődik, és nem is tudjuk elképzelni, hogy a másik száz szakmában mi jöghet úgy diszkriminálni a gyerekeket, hogy érettségihez kötnek szakmákat, nem a négy

évfolyamhoz. Mi történik a négy évfolyamot lezáró osztályozóvizsga és az érettségi között? Mennyivel lesz különb az a gyerek, hogy félre van téve neki száz szakma? Mi úgy érezzük, hogy az érettségi mint olyan presztízsét és értékét veszítette. Ezt a szülők is érzik. Itt hallottuk, ami történik. A vizsgálatok pedagógus tapasztalatok, pedagógus igények szerint történnek. Szakmai hang veszi körül az érettségit. Egyetlen szülői aspektus van, amit sokan nem tudnak – a szülők se tudják, a diákok se -, hogy az érettségi vizsgabizottságban közreműködő tag az iskolai szülői szervezet és a diákönkormányzat képviselője, aki, ha ott van, egyértelmű, hogy nem történhetnek szabálytalanságok, illetve átvállalja akkor a felelősséget. Nagyon sok szülői panasz érkezik az érettséggel, főleg a középszintű érettségi vizsgával kapcsolatban. Nagyon nehezen tudják elviselni a szülők azt, hogy pontozólap nélkül először adnak egy ötöst – vagy hármast -, utána hozzáírják, hogy ez 25 százalékos vagy 13 százalékos. Ez nincs dokumentálva. A kétszintű érettséginnél dokumentálva van. Mi megkerestük ezeket az iskolákat, és nincsenek pontozólapok a középszintű érettséginnél, vagy pedig nem akkor töltik ki, amikor a vizsga folyik. Az emelt szintűnél meg lehet csinálni, a középszintűnél meg nem? Miért nincsenek erre sztederdek kidolgozva ugyanúgy, mint az emelt szintű vizsgán? Ez nagyon sok visszaélésre ad lehetőséget.

Amikor utánajártunk ezeknek a szabálytalanságoknak, kiderült, hogy nem volt jogorvoslati lehetőségünk, mert nem tudtuk bizonyítani – de egy párat azért sikerült megnyerni.

A másik nagy problémánk az érettséggel, illetve az egész rendszerrel kapcsolatban, hogy a felsőoktatás és a közoktatás között nincs megfelelő kapcsolat. A gyerekek nem tájékozódhatnak rendesen. Kapnak egy érettségi tájékoztatót. Az iskola minősége megfelelő, csak kihagyja belőle, mi vár azokra a gyerekekre, akik majd leérettségiznek a felsőoktatásban. Ilyen tájékoztatás nincs. Az, hogy rájuk bízunk, hogy ők majd a felsőoktatási kiadványokat megnézik, utánajárnak, az kevés. Nem tudjuk elképzelni, hogy ezek a gyerekek bekerülnek az alapképzésbe, és három év múlva csak a 35 százalékuk fog továbbmenni. Én tudom, hogy nem tudják a gyerekek. Nem megfelelő a tájékoztatás. Ez egy másik probléma, hogy nincs a két szint között kapcsolat, és nem tudjuk a gyerekeket megfelelően tájékoztatni.

A másik, ami nagyon fontos, hogy sokalljuk az érettségi tantárgyakat. Ez egyértelmű számunkra. Követeljük, hogy az ötödik tantárgyat most, azonnal meg kell szüntetni, mert nincs rá szükség. Hogy mi módon akarjuk ezt elérni, most nem akarom vázolni, de igazából elég lenne két érettségi tantárgy. *(Közbeszólásra:)* Én nem szoktam a véleményt véleményezni, kérem, hogy ne véleményezzék a véleményt! Nem szokás egy demokratikus közegben véleményt véleményezni. Én sosem teszem.

ELNÖK: Legfeljebb nyílt vitában.

KESZEI SÁNDOR: Amit mi mondunk, az nyilván nem pedagógus álláspont, hanem szülői álláspont. Nem egy szülőt, nem egy szülői egyesületet kérdezzük meg, hanem több száz szülő panasza jön be, és legalább két tucat szülői egyesület véleményét kérjük, mielőtt még le merjük sajtózni. Mert hogy le fogjuk sajtózni, az is biztos.

Erre nincs szükség, hogy a gyerekeket arra kényszerítsük, hogy öt tantárgyból érettségizzenek. Három tantárgy, egy szabadon választott, és akkor ez a tantárgyi vita, hogy fizika, meg kémia, meg magyar, meg történelem, minket nem érdekel. Hiszen a felsőoktatás fogja megmondani. És még ott vannak a szakmai érettségik, a szakmacsoportos érettségi tantárgyak, amit követelünk a felsőoktatástól, hogy alternatív tantárgyként nevezze meg. A felsőoktatás köteles lenne azt mondani, hogy kérem a magyar, a matematikát vagy pedig a magyart és az

egészségügyi szakmacsoportból végzett érettségit. Ez egy nagyon erős követelésünk, és természetesen a felsőoktatással tárgyalunk is ezzel kapcsolatban.

A másik az emelt szintű érettségi megkövetelése. Az egész rendszer szerintünk nem működik. A felsőoktatás nem úgy intézkedik, és majd ki fogja négy-öt évre tolni még mindig. Nem erről volt szó, amikor bevezették a kétszintű érettségit. Arról volt szó, hogy a felvételi követelmény lesz az emelt szintű vizsga. A többletpontok, a jutalompontok súlyosan diszkriminálják a gyerekeket. Nyilván az fog többletponthoz jutni, akinek megfelelő az anyagi helyzete ahhoz, hogy különórákra járjon, vagy olyan földrajzi helyzetben van, olyan iskolába járt, a hol fel tudják készíteni. De nagyon sok gyereket, aki többletponttal megy, nem az iskola készít fel. Az iskolában magában ki van írva, hogy hol készítik fel őket emelt szintű érettségire. Ott vannak a plakátok kitéve! Hát hogy néz ez ki? Egy iskolában, akinek ez a feladata, hogy akár délután, akár tanórán kívüli foglalkozáson felkészítse, ki van téve egy tábla, hogy menjen el iksz helyre, és ott 50-60 ezer forintért felkészítik az emelt szintű érettségire. Ennél etikátlanabb dolgot nem is tudok elképzelni.

Nekünk tehát ezeknek a többletpontoknak az újragondolása nagyon fontos volna. Még akkor is, ha azt mondjuk, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek adunk ötven pontot. Miért? Azért mert az egy főre eső jövedelme 36 ezer forint? És akinek 37? Azzal a gyerekekkel mi van?

A másik nagy probléma, amit a gyerekek szintén nem tudnak, hogy az alapképzésben a kimenet sehová se csatlakozik. Nem történt meg, hogy a bolognai folyamathoz csatlakozó országokat összehangolják. Mi azt mondjuk, kellene az alapképzésbe egy felsőoktatási OKJ, ami biztosítaná, hozzárendelné a munkakört ehhez a képzéshez. A gyerekek elmentek a vakvilágba. Csórikáim, akik most is fizetik majd a képzési hozzájárulást, nem tudják, hová kerültek. A felsőoktatás nem hiszi el – mi tárgyaltunk több helyen -, azt mondták, hogy majd elmennek oldalra, elvégeznek még egy alapfokú képzést, vagy bemennek a felsőfokú szakképzésbe. Akkor meg minek iratkoztak be ide? Nem beszélve arról, hogy még mindig fennáll az a probléma – akárhogy leszűkítettük a mesterképzést –, hogy 12 ezer pedagógusképző hely lesz és 2500 pedagógusra van szükség. Ezt egy mostani OECD-kerekasztalon hallottam. Akkor miért nem lehet most egyből azt mondani, hogy 2500? Miért csapjuk be a gyerekeket, hogy iratkozz be, lesz belőled pedagógus – két év múlva meg leszűkítjük.

Több oldalról közelítjük meg, és ehhez nyilván anyagot is készítünk. Nekünk a legfontosabb a jutalompontok megszüntetése.

A felsőoktatás például két évre mondja meg, hogy milyen felsőfokú érettségi tantárgyat követel meg. Miért két évre? Mikor iratkozik be a gyerek abba az iskolába? Ezt négy évre kérjük például, négy évre előre mondja meg a felsőoktatás, hiszen amikor a gyerek a 9. évfolyamra iratkozik be, akkor választ iskolát. És ha abban az iskolában abból a tantárgyból nem készítenek föl – bár ezt kötelezővé kellene tenni, meg kötelező is az iskolának, de nem történik meg -, akkor nem iratkozna abba az iskolába, hanem elmenne egy másikba, ahol földrajzból fogják emelt szintű érettségire felkészíteni, ahogy ő szeretné. Ezt a két évet is hamisnak tartjuk, mindenképpen négyre kellene emelni.

Mi végigküzdöttük ezt a kétszintű érettségit, amit annak idején nagyon jónak tartottunk olyan szempontból, hogy a középszintű érettségi a nemzeti minimum, és azok a gyerekek is át fognak menni, akik belecsöppentek ebbe a középiskolai expanzióba, azokat meg válasszuk ki, akik emelt szinten tovább akarnak tanulni.

Úgy érzem, hogy ezekben az anyagokban nem teljesült az Alkotmánybíróság követelése sem megfelelően, de abba az irányba nem kívánunk elmenni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Diákoldal? (*Hanti Vilmos jelzi, nem kíván szólni.*) A diákoldalnak nincsen.

A kisebbségi önkormányzatok?

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Köszönöm szépen. Ezek után elég nehéz megszólalni, ugyanis nem tudom magamat függetleníteni attól, hogy egy gimnázium igazgatója vagyok, és számomra vannak evidens dolgok, többek között az, hogy függetlenül az iskola pedagógiai programjától, ami külön meghatározza, milyen tantárgyakból csinál emelt szintű érettségire felkészítőt, az érettségi tárgyakból kötelező felkészítőt tartani. Ez tehát benne van.

A másik dolog, amit szeretnék szintén érzékeltetni – talán új dolog, hiszen most zajlanak majd az érettségire való jelentkezések -, hogy hogyan alakul, mennyire érzékeny a diákság a legkisebb változtatásra, ami a felsőoktatási pontrendszer, illetve az érettségi összefüggésében van. Elmondanám a legújabb tapasztalataimat, ami számomra egy kicsit félelmetes: ez az emelt szintű érettségire való jelentkezés visszaszorulása. Nem akarok én senkit cáfolni, de a gyerekek nagyon is tisztában vannak nemcsak az érettségi pontszámítási rendszerrel, hanem a felsőoktatási pontrendszerrel, illetve számítási rendszerrel is. A most bevezetendő új pontrendszer egyszerűen nem motiválja a gyerekeket a kéttárgyas emelt szintű érettségi letételére. Gyakorlatilag az a maximális pontszám, amit ők el tudnak érni a már nagyon előkészült nyelvi pontokból, illetve az egyik szaktárgyból, megvan. Ennek két következménye lesz az elkövetkezendőkben. Egyrészt a felsőoktatás startszínvonala valószínűleg csökkenni fog, hiszen a gyerekek egy része nem úgy kerül be, hogy megmérettetik azon az emelt szinten. A másik pedig, hogy az iskolai rendszerre is nagyon erőteljesen hat. Mondok egy példát, hogy érzékeltessem. Egy bizonyos tantárgyból kilenc tanuló járt eddig emelt szintű érettségi előkészítőre, most megjelent az új pontszámrendszer: egy tanuló óhajt belőle emelt szintű érettségit tenni, sőt, még azt is mérlegeli, hogy mely tantárgynak milyenek az esélyei.

Szeretném tehát hangsúlyozni, hogy ezt a részét nagyon sürgősen meg kellene nézni, hogy itt mit lehetne tenni. De ez nyilván nem kifejezetten az érettségivel foglalkozók feladatköre.

A másik rész, amire konkrétan szeretnék kitérni, a nemzetiségi érettségi. Az volt az álláspont, hogy részletekbe menően jó összefoglaló anyagot kaptunk. A megállapításokkal teljesen egyet lehet érteni, a jövőre nézve van egy-két dolog, ami a nemzetiségi gimnáziumok–egy-két szakközépiskola van csak, az is gimnázium és szakközépiskola, tehát inkább a nemzetiségi gimnáziumok – szempontjából fontos lenne.

A 11. oldalon azt írja a szerző, hogy a tételkészítők személyi összetételében jelentősebb változtatást nem kellett tenni. Ehhez hozzáfűzném: nagyon örültünk annak, hogy amikor viszont látták, hogy itt valami kis zavar támad, akkor befogadták. Konkrétan német nyelv és irodalomból bevontak a tételkészítésbe középszintről is tanárt, ami garantálja, hogy miután 2008 májusában megváltozott rendszer szerint érettségiznek, a diákok felkészítettségének megfelelő tételsor készüljön. Ez egy nagyon jó és rugalmas megoldás, pozitívnak tartjuk.

Ugyancsak a 11. oldalon szerepel, hogy az idegen nyelven érettségizők más írásbeli feladatsorokat írnak 2007 májusa óta, mint a magyar nyelven érettségizők. Nyilván az a magyarázat, hogy a fordítások elkészítése időigényes, meg a szolgálati titok is veszélyeztetett, hogyha sok kézen megy át a feladatsor, mégis úgy gondoljuk, ezen azért még valamit dolgozni kellene, ezt hogyan lehetne valahogy összehozni.

Van még egy probléma a fordításokkal kapcsolatban, ugyanis nem túl jól sikerültek. Valószínű, hogy kellene egy olyan szakember a tételkészítő bizottságba, vagy neki kellene adni a

fordítást, aki az adott tantárgyat az adott nyelven tanítja. Akinek felsőfokú nyelvtudása van, nem biztos, hogy tud „történelemül” vagy „földrajzul”.

A másik egy külön, kifejezetten német kérdés, miután mi vagyunk a legtöbben. Ez a kis nemzetiségeknél nem jelent problémát. Jó lenne, hogyha a német nyelv és irodalom emelt szintű szóbeli vizsgáját – megkockáztatjuk, hogy néha az írásbelit is – egy OKÉV-központ koordinálná, ugyanis jobban el lehetne osztani a vizsgázókat, nagyobb lenne a rálátás. Az anyag 14. oldalán, a vizsgák szervezésénél szól a vizsgaközpontokról. Talán ennek kapcsán közelítettük meg ezt a részt. Ez annyit jelent, hogy van tizenhárom német gimnázium, de ezek nem egyenletesen fedik le az országot. Ebből aztán az következik, hogy eléggé egyenetlen: van, ahol több, van, ahol kevesebb. Azt is megkockáztatom innen, lehet, hogy etikailag sem egészen tiszta az. Mert ahol bizonyos területen nagyon kevés a gyerek, ott felmerül egy kicsit a belterjesség gondolata. Úgy gondoljuk, ha egy OKEV-központ csinálná ennek az egésznek... *(Pongrácz László: Mi csináljuk.)* Akkor jó! Köszönöm szépen, ennyi.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A nem önkormányzati iskolafenntartók?

PAPP KORNÉL: Köszönöm szépen. Bár zömében én sem tudok attól elvonatkoztatni, hogy iskolaigazgatóként is átélem az érettségi szervezésének a gyönyöreit, nem ezzel szeretném kezdeni, hanem egy olyan véleményemet szeretném kimondani, amit kimondtam már 2005-ben is. Ez az anyag említést tesz arról, hogy induláskor, 2005-ben volt egy sajnálatos érettségibotrány, amit annak idején, 2005 májusában, a Közoktatás-politikai Tanács is tárgyalt. Én akkor is kifejeztem, azért a botrányért az elsődleges felelős a titkosítás felelőse, az oktatási miniszter volt. Úgy hiszem, az ügyészégi állásfoglalás is gyakorlatilag ezt a felelősséget húzta alá. Ennek a felelősségnek a kimondása viszont sehol máshol nem történt meg. Magának a titkosítással kapcsolatos jogszabályoknak a meghozatala ugyanis 2005-re nem készült el, és ez a felelősség nem adható tovább semmilyen hivatalnak, semmilyen más tisztségviselőnek. Ezt akkor is látni lehetett. Minden ezt követő esemény megerősítette ezt.

Mindazonáltal most már valóban intézményvezetőként is a második állításomat szeretném alátámasztani. Nevezetesen, hogy ez a rendszer, ami most kialakult, kívánatos, hogy változatlan maradjon egy jelentősebb ideig, még ha magát a jogszabályt pontosítani kell is. Most valami bevált, úgyhogy kívánatos lenne gyökeresen nem felrúgni.

A harmadik megállapításom a standardizálással kapcsolatos. Több intézményben fordultam meg elnökként és szaktanárként is. Érzem a különbséget egy jó, színvonalas iskola érettségiztetési módszere, illetve egy gyengébb iskola érettségiztetési módszere között. Kívánatos lenne esetleg olyan összehasonlítást végezni, hogy az írásbeli és a szóbeli minősítések százalékosan hogyan kapcsolódnak össze. Mert nyilván egy jól menő iskolában az írásbelin igen magas pontszámok vannak, szóbelin azonban a vizsgáztató tanárok megpróbálják az egyensúlyt helyreállítani a korábbi feleltetési gyakorlatukhoz: azaz szóbelin inkább rosszabb eredmények születnek. Szemben egy gyengébb iskolával, ahol nagyon pocsék írásbeli eredmények szülehetnek, és bizony, a szóbelin a jobb, kozmetikázottabb érdemjegy elérése érdekében olyan pontszámokat adnak, hogy épp azon a kerek 60 vagy 80 százalékon átsegítsék a diákokat. Egy ilyen vizsgálat kívánatos lenne, ahogy Miklósi Laci a régiók szerinti vizsgalódást húzta alá.

A következő, negyedik észrevételem az emelt szintű vizsgáztatásra, főleg az írásbeli dolgozatok javítására vonatkozik. Alátámasztották azok az adatok, amelyekkel találkoztam az anyagban. Magyarból és történelemből az átlagnál jóval több kifogás érkezik a dolgozatok javítására. A saját gyakorlatomból látom, hogy ezek általában megalapozott kifogások. Nem

tudom, erre van-e valami kimutatás, mert a jogorvoslati kérelmekre van, de a megalapozottságukra nem találtam adatot. Saját praxisomban mintha a történelemben arányaiban nagyobb megalapozottság lenne. A többire nyilván nincs rálátásom.

A következő észrevételem, és ez már inkább pénzügyi jellegű, hogy az iskolákat váratlanul érte, hogy 2007-ben a felnőttoktatásban érettségiző tanulók után állami támogatást nem lehetett igénybe venni. Lehet, hogy a jogszabály lehetővé tette, hogy vizsgadíjat szedjenek a felnőttoktatásban, de ez addig nem volt gyakorlat, és feltehetően később írta ki a miniszter a pályázatot az érettségi költségek támogatására. Azok az iskolák, ahol magas a felnőttoktatás aránya, nagyon pórul jártak a vizsgáztatási költségek tekintetében.

Ha már a felnőttoktatásnál tartunk, az utolsóelőtti észrevételem az, hogy pont a felnőttoktatásban érintett intézmények kíváncsian várják a 2010-es dátumot, és titkon reménykednek abban, hogy esetleg a nyelvi érettségi vonatkozásában 2009-ben megint csak csoda történik, és ezt a határidőt kitolják megint egypár esztendővel. A felnőttoktatásban a nyelvi érettségire való felkészítés továbbra is gondot jelent – nem akkora gondot, mint korábban, merthogy a huszonévesek végeznek zömmel a levelező, illetve az esti tagozaton, de nem szabad elfeledkezni az idősebb generáció egyenlő esélyéről sem. És ha például a felsőoktatásban negyven év fölött van arra lehetőség, hogy ne mutassák be a középfokú nyelvvizsgabizonyítványukat, és úgy végezhesenek, talán a felnőttoktatás keretében a különbségtétel a nappali képzéshez viszonyítva indokolt lehet.

Végezetül csak egy kaján kérdést szeretnék feltenni a szoftverrel kapcsolatban. Minden momentumát élvezem, és az iskolában egyedül én kezelem – ezt nem ironikusan akartam megfogalmazni. Saját magam viszem fel az összes adatot, a legapróbb pontszámokig. Miért fontos a jelentkezéskor, hogy valaki férfi, másvalaki pedig nő ebben az érettségi rendszerben? Ez a legérdekesebb a jelentkezéskor: erre rá kell kattintani, hogy valaki férfi vagy nő. Hogyha esélyegyenlőség van, akkor teljesen mindegy. Vajon miért fontos ez?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen a szót, végezetül én ismertetném az önkormányzati oldal véleményét. Egészen biztos, hogy csapongó leszek, arról beszélek, ami nincs az anyagban.

Az anyag nagyon precízen írja, hogy „helyzetfelmérés” a kétszintű érettségiről. Egy dolgot nem ír le: hogy minek a szempontjából írja le, minek a szempontjából látja ezt a helyzetet. Ugyanis ez, ahogy olvasom, egy igen jó minőségű, pontosan megtervezett szervezési és pedagógiai-szakmai szempontok alapján készített dokumentum. Ez az. Valóban az, és nyilván nem is készült másnak, hiszen az Oktatási Hivatal feladata ez. De ez nem az érettségi, hanem az Oktatási Hivatal aspektusából a rá bízott feladatok tekintetében. Mit látunk az érettségiből? Amit e tekintetben látunk, csak azt tudom mondani, hogy az Oktatási Hivatal nagyon gondosan, alaposan, körültekintően végzi a munkáját. Az is világos, hogy az ő fókuszában az iskola, a pedagógus, a gyerek, a tantárgypedagógia jelenik meg – általában a gyerek. E tekintetben a társadalom homogénként jelenik meg, és azt gondolják, hogy a tantárgy-pedagógiai rész – ezt minden értékelési szakember tudja –, amit írnak, annak a tartalma egy kulturális test, és a pedagógusok emelik ki sajátos mérési térbe. Én azt javasolnám a jövőre nézvést, hogy ezt a szempontot rögzítsék, hogy mi marad ki, mert akkor elkerülhetjük azokat a veszekedéseket, amikor olyasmiket kérnek itt számon, amiket az előterjesztők nem is gondoltak ebben az anyagban.

Voltaképpen ez az anyag – mint egy rendes hivatal – természetesen nem vizsgálja az oktatási célok teljesülését, az ugyanis az oktatáspolitikának van alávetve. Úgy beszélni az

érettségiről, hogy azt nem az oktatáspolitikai céloknak hozza létre a minisztérium és ennek alapján a parlament, az meglehetősen nonszensz. Hogy a célok teljesülésében nem nézik meg, ez nem azért van, mert ez nem egy releváns kérdés, és ez a releváns kérdés kiesik az előterjesztők horizontjából, hanem nagyon helyesen nincs benn az Oktatási Hivatal horizontjában. Viszont egy ilyen típusú elemzésre nagy szüksége lenne ennek a tanácsnak, különösképpen az önkormányzati oldalnak.

Ez az anyag az eszközök hatékonyságát mutatja be, tisztelt tanács – jól. Minden mérési, értékelési szakember tudja, hogy az erfurti érettségi megteremtésének határozott, nem pedagógiai céljai voltak, hanem a polgári társadalom megteremtésének oktatáspolitikai céljai – sok egyéb mellett –, a birodalom egységesítési szempontjai, a felsőoktatás és a közoktatás elválasztásának szempontjai. Ha valaki csak erről, a tantárgyak felől nézi, meg a gyermek lélektana felől, akkor fogalma nincs, miért jön létre, nem tudja megmagyarázni, hogy mitől jön létre az érettségi.

Ugyanígy igaz az is, hogy a kétfokozatú és a kétszintű érettségi koncepciója, gondolata 20-25 éve kidolgozott. Tudom – én csináltam. De hogy ez mivé alakult, az nem a koncepció készítőjén – olvasottságának megváltozásán – múlt, hanem a társadalmi, politikai térbeli erők szokták ezt megváltoztatni. Én azt gondolom, ez rendben van, hogy az emberek gyerekeiből az lesz felnőttként, ami lesz, és a szülőnek ebben csak biológiai része van.

Ebből az anyagból természetesen hiányzik, nem is vállalja föl a társadalmi hatását, csak az iskolára mért hatását. Nem vizsgálja, hogy a tömegesedésben az érettséginek mi a súlya, hogy a tekintélyinflálódás segíti vagy csökkenti ezt. Tanult barátom említette, hogy mi van a felnőttoktatás nyelvoktatásával. Szeretnék emlékeztetni arra, amit nyilvánvalóan valamennyi szakember tud: az orosznyelv-oktatás alól fel volt mentve még a legvadabb ideológiai kontroll ideje alatt is az iskolarendszerű felnőttoktatás érettségije, egyszerűen azért, mert a társadalmi egyenlőség és az ideológiai kontroll dilemmájában a társadalmi egyenlőség nagyobb volt, vagyis hogy olcsóbban kapják meg az érettségit.

Van ugyanakkor egy paradoxon is, amit ennek az anyagnak az olvasásából világosan lehet látni. Az a mérhetetlenül jelentős jogszabályi hivatkozás és ez a minuciózus szabályozás – paradox módon – pont ellentétesen működik az érettségi tekintélyinflálódásában. Ennek valami magyarázatát kell adni. Kíváncsi vagyok, mitől van az, hogy miközben az érettségi súlya minimalizálódik, a szabályozás szigorúsága egyre inkább növekszik. Kinek az érdeke ez? Kinek jó ez? Nem tudjuk, hogy a társadalmi rétegződésben hogyan hat ez, a felsőoktatás mely szeletére kedvező ez, végezetül pedig nem pedagógiai szempontból, hanem politikai értelemben kinek jó és kinek rossz, ki a győztese ennek a rendszernek és ki a vesztese. Ugyanis a politika a demokráciában mindig az ellentétes nézetek képviselőinek ütközetéről szól, de ezt le kell írni, hogy nem általában a személyiség biológiai vagy objektív mérésére való.

Amit szívesen láttam volna még ebben az anyagban – ami természetesen érthető, hogy hiányzik, nem is várom el -, hogy mindazok az elemek, amelyek a szervezési és a pedagógiai-szakmai logikában, amiben szerveződik, íródik, azzal ellentétes magatartások értékelések, hiányoznak, homályba merülnek. Ez érthető, természetesen, a szerkesztő logikája szerint.

Én azt tudom mondani, hogy nagyon jó anyag, abból az aspektusból, ahogy ez készült, és az eszközhasználat vizsgálati szempontjából példaértékűnek és mindenki számára módszertanilag javasolom. Ugyanakkor oktatáspolitikai értékelésében csak olyan dimenzióban javasolom ezt kezelni, amilyen dimenzióban maguk az előterjesztők mozognak és választották.

Köszönöm szépen.

A kormányzati oldalé a szó.

PÓSFAI PÉTER: Köszönöm szépen az elhangzott véleményeket. Valóban, ahogy elnök úr mondta a végén, megfontoljuk, megfogadjuk mindazokat a kitételeket, amelyben van lehetőségünk a cselekvésre. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Szakmai oldal?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Köszönöm szépen. Muszáj reagálnom egy-egy tómondatban. Sokadszor hallgattam roppant nagy élvezettel hozzászólásodat. Megint sokat tanultam. A legtöbb dologban messzemenően egyetértek. Jogos, hogy ez a hivatal nézőpontja – akkor viszont javaslom, ezt toldjuk meg annyival, hogy adott esetben fontosnak tartanánk, hogyha a többi oktatáspolitikailag fontos nézőpontot és szempontot is egy hasonló elemzésben melléhelyezné a tárca, hogy a többi fontos nézőpontot is végiggondolhassuk immár az érettségi tekintetében.

A második megjegyzés, amivel megint csak egyetértek, hogy változott a funkció. Akkor viszont gondoljuk végig, hogy ebből mi következik. Jómagam is hasonlókat próbáltam megfogalmazni, például a kétszintűséggel vagy magával az emelt szinttel kapcsolatosan. Nem mondom, hogy itt egyféle válasz fogadható el, azt viszont tartom, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozni kell. Mi az oktatáspolitikai kérdés, ha nem ez? Mi lehet ennél hivatottabb témája ennek a tanácsnak, ha többek között nem ez? Magától értetődik – és itt egy esetleges félreértést szeretnék eloszlatni -, nem azt mondom, hogy radikálisan és azonnal lépni kell az emelt szint kérdésében, viszont radikálisan és azonnal el kell kezdeni gondolkozni ezen a kérdésen.

Azt említetted, hogy az érettségi súlya minimalizálódik. Én nem így érzem. Persze, ha erre vannak mérések, nagy örömmel venném, hogy ne érzésekről beszéljünk, hanem, ha egyáltalán mérhető, akkor valamiféle tényadatok alapján alakítsunk ki erről véleményt. Én azt gondolom, azzal, hogy az új rendszerben az érettségi egyúttal a felvételi szerepét is betölti, az érettségi súlya az ezt megelőző állapothoz képest mindenképpen erősödött. Ha máshogy látjuk, nem most, de alkalomadtán vitassuk ezt meg. Egy dolog azonban biztos: hogy ez a szabályozás sokkal bonyolultabb lett – ezt viszont én egy olyan kontextusban javaslom egyszer megvitatni, ami egy külön téma lehetne: szerencsés-e az, hogy általában a szabályozottság mértéke a legkülönbözőbb területeken – nemcsak az érettségénél, hanem szerintem a tankönyvtől kezdve a közoktatás valamennyi területén – egyre inkább részletekbe menő? Szerencsésnek látjuk-e ezt a jogtechnikai, vagy filozófiai, vagy éppen gyakorlati folyamatot oktatáspolitikai szempontból? Amit mondtál, egy nagyobb folyamat része. Javaslom, hogy egyszer térjünk erre vissza.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Azt javaslom, hogy ezt a beszélgetést a tanács ülése után folytassuk, ha ráérsz, hiszen ez nem egy oktatáspolitikai jellegű észrevétel.

Köszönjük az előterjesztőknek ezt a tájékoztatást, és ezzel a napirendi pontot le is zárom.

Most jönnek az egyebek: észrevételek – tehát amit kettéválasztottunk. Van-e valakinek bármi? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, akkor ebben a hónapban találkozunk még egyszer, köszönöm szépen részvételt, további jó munkát kívánok!

(Az ülés végének időpontja: 13 óra 17 perc)

Tartalomjegyzék

<u>Általános bevezető</u>	5
<i><u>Az oldalak szóvivőinek megjelölése</u></i>	5
<i><u>Napirend előtti hozzászólások</u></i>	5
<i><u>A tanács oldalainak személyi változása</u></i>	5
<i><u>Novák János, a civil szervezetek támogatásával kapcsolatban</u></i>	6
<u>Személyi javaslatok</u>	8
<u>Javaslat az oktatási és kulturális miniszter rendeletére a nemzetiségi nevelési, oktatási feladatokhoz nyújtott kiegészítő támogatás igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának és elszámolásának rendjéről</u>	12
<u>Határozat a személyi javaslatokról</u>	21
<u>Helvzetjelentés a kétszintű érettségiről</u>	25